

ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՀԱՆԴԻՊԱԾ Է ՍՈՒՐԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀ ՊԱՇԱՐ ԱՍԱՏԻ ՀԵՏ

Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի Սուրիա կատարած իր պաշտօնական-հովուապետական այցի շրջագրիծէն ներս, Նոյեմբեր 17-ին հանդիպում ունեցած է նախագահ Պաշար Ասատի հետ:

Հայաստանի Արտաքին Գործոց նախարարութեան մամուլի եւ տեղեկատուութեան վարչութեան փոխանցմամբ՝ հանդիպման ժամանակ Նախագահ Ասատ առանձնապատուկ կարեւորութեամբ անդրադարձած է Սուրիոյ հայ համայնքի դերին ու նշանակութեան եւ հայութեան գործադրած ջանքերուն՝ երկրի տնտեսութեան եւ հասարակական կեանքի զարգացման գործին մէջ:

Վեհափառ բարձր գնահատած է Սուրիոյ քաղաքական ղեկավարութեան եւ, մասնաւորապէս, նախագահ Ասատի կեցուածքը ազգային-կրօնական փոքրամասնութիւններու նկատմամբ՝ յայտնելով, որ Սուրիան որպէս երկիր եւ պետութիւն կրնայ կրօնական հանդուրժողականութեան եւ հասարակական համերաշխութեան օրինակ ծառայել:

Քննարկուած են նաեւ տարածաշրջանային խնդիրներ, յատուկ անդրադարձ կատարուած է հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացին, որ, Պաշար Ասատի կարծիքով, դրական կ'անդրադառնայ ամբողջ տարածաշրջանի անվտանգութեան, համագործակցութեան եւ խաղաղ գոյակցութեան վրայ:

Նոյն օրը Գարեգին Երկրորդը հանդիպած է Սուրիոյ վարչապետ Մուհամատ Նաճի Օտրիի հետ, նախագահած է Դամասկոսի Սուրբ Սարգիս առաջնորդանիստ եկեղեցոյ մէջ մատուցուած Հայրապետական պատարագին եւ մասնակցած է իր պատուին կազմակերպուած ընդունելութեան: Վեհափառ Հայրապետը հանդիպում մը ունեցաւ նաեւ Սուրիոյ միւլթիթիին հետ:

Նոյեմբեր 18-ին առաւօտեան Վեհափառը աւարտած է իր այցը Սուրիա:

ՎԱԽՃԱՆՈՒԵԼ Է 20-ՐԴ ԴԱՐԻ ԽՈԾՈՐԱԳՈՅՆ ԲՈՒՍԱԲԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ ԱՐՄԵՆ ԹԱԽՏԱԶԵԱՆԸ

Նոյեմբերի 13-ին 99 տարեկան հասակում Սանկտ Պետերբուրգում վախճանուել է 20-րդ դարի խոշորագոյն բուսաբաններից մէկը՝ Ռուսաստանի Գիտութիւնների ակադեմիայի եւ Հայաստանի Գիտութիւնների ազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս, Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս Արմէն Թախտաշյանը:

Ա.Թախտաշյանը պատկանում է աշխարհի հռչակաւոր բուսաբան-էվոլյուցիոնիստների համաստեղութեանը: Նրա կողմից ստեղծուած բուսական աշխարհի էվոլյուցիոն համակարգը ոչ միայն ընդունուած է գիտական բուսաբանական հասարակութեան կողմից, այլ նաեւ համարուած է լաւագոյնը եւ ամենաարժանահատը: Ա.Թախտաշյանը մեծ ներդրում է ունեցել բուսական աշխարհի ժամանակակից գիտութեան զրեթէ բոլոր հիմնական ուղղութիւններում: Երկար տարիներ նա գրադեցրել է *ԽՍՀՄ*-

ԹՈՒՐԲ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆԸ ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ՄԷՋ ՊԱՏԺՈՒԱԾ Է ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐԺԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԱԲ

13-ամեայ թուրք Մուսթաֆա Տողան ֆրանսական Նանս քաղաքին մէջ ժամանակաւոր գրկուած է դպրոց չաճախելու իրաւունքէն՝ Հայոց Ցեղասպանութիւնը ուրանալու համար:

Պատմութեան գրաւոր քննութեան ժամանակ 1915 թուականի իրադարձութիւններուն եւ Հայոց Ցեղասպանութեան վերաբերող հարցին ի պատասխան թուրք դպրոցականը գրած է. - «Եթէ նոյնիսկ այդ տեղի ունեցած է, անոնք արժանի էին»:

Քննութեանէն յետոյ դպրոցի ղեկավարութիւնը հեռաձայնած է Տողանի հօրը եւ անյայտաբար հանդիպում պահանջած՝ ըսելու համար, որ իր զաւակը կը խախտէ ֆրանսական օրէնքը: Ի վերջոյ, կարգապահական մարմինը երկու օրով արգիլած է Մուսթաֆա Տողանին դպրոց չաճախել՝ պահանջելով այդ երկու օրերու ընթացքին ճանչնալ Հայոց Ցեղասպանութեան իրողութիւնը:

Թրքական «Զաման» կը յիշեցնէ, որ Ֆրանսայի խորհրդարանը 2001 թուականին պաշտօնապէս ճանչցած է Հայոց Ցեղասպանութիւնը, իսկ 2006 թուականին Ազգային ժողովը ընդունած է Հայոց Ցեղասպանութեան ուրացման համար քրէական պատիժ սահմանող օրինագիծը: Սակայն, անցած է երեք տարի եւ այդ օրինագիծը դեռ չէ արժանացած Մերակոյտի հաւանութեան:

ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ Է ՀԱՅԱԶԳԻ ՊԱՏԱՆԻ ՄԸ

Իրաքի մէջ անյայտ մարդասպանի կողմէ արձակուած կրակոցներէն սպաննուած է 16 տարեկան հայ պատանի մը:

«Ֆրանսիբէս» գործակալութեան կը հաղորդէ որ, միջադէպը տեղի ունեցած է հիւսիսային Մոսուլ քաղաքի քրիստոնեայ բնակչութիւն ունեցող թաղամասին մէջ: Ոստիկանութեան համաձայն, զինուած յանցագործը կրակ բացած է արագ ընթացող մեքենայէն, որու զոհը դարձած է իր տան մուտքին գտնուող 16-ամեայ Ռամի Խաչիկը:

«Այս այն յանցագործութիւններէն մէկն էր, որոնց նպատակն է արմատախիլ ընել քրիստոնեաները եւ ստիպել անոնց լքել սեփական բնակավայրը», - ըսած է քահանան:

Պաշտօնական վիճակագրութեան համաձայն, միայն անցած տարի Մոսուլի մէջ շուրջ չորս տասնեակ քրիստոնեաներ բռնութեան զոհ դարձած են, որու հետեւանքով համայնքի հազարաւոր բնակիչներ լքած են քաղաքը:

Միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւններու զեկոյցները եւս կը փաստեն, որ Իրաքի հիւսիսը ապրող քրիստոնեաները չաճախ կը տուժեն արաբներու եւ քուրտներու հակամարտութեան հետեւանքով: Երկու ազգերը կը փորձեն վերահսկողութիւն հաստատել երկրի վիճարկոց նահանգներուն մէջ:

Պաշտօնական վիճակագրութեան համաձայն, 2003-ին Իրաքի մէջ կ'ապրէր շուրջ 800 հազար քրիստոնեայ, սակայն վերջին հինգ տարիներուն, նրանց թիւը շուրջ մէկ երրորդով նուազած է:

Ի Գիտութիւնների ակադեմիայի Բուսաբանութեան ինստիտուտի տնօրէնի պաշտօնը, մասնակցում էր բուսաբանութեան ռազմավարական ուղղութիւնների մշակմանը:

Ա.Թախտաշյանը մեծ ներդրում է ունեցել Հայաստանում բուսաբանական գիտութեան զարգացման գործում: 1943թ.-ից մինչեւ 1948թ.-ը նա Հայաստանի Գիտութիւնների ակադեմիայի Բուսաբանութեան ինստիտուտի առաջին տնօրէնն էր: Լենինգրադ տեղափոխվելուց յետոյ նա շարունակեց սերտօրէն համագործակցել հայաստանեան բուսաբանների հետ: Ա.Թախտաշյանի շնորհիւ հայաստանեան բուսաբանական դպրոցը համարուած է առաջադէմ դպրոցներից մէկը: Մեծանուն գիտնականի աջակցութեամբ Հայաստանում զարգացան բուսաբանական աշխարհի ժամանակակից գիտութեան այնպիսի ուղղութիւններ, ինչպիսիք են սիստեմատիկական, պալինոլոգիան, կարիոլոգիան եւ այլն:

Ինչպէս »ՆՏ«-ին յայտնեցին ՀՀ ԳԱԱ-ի Տեղեկատուական-վերլուծական կենտրոնից, Արմէն Թախտաշյանի աճիւնը հողին կյանքնուր Սանկտ-Պետերբուրգի Սմոլենսկի գերեզմանոցում:

Authorized Agent
Blue Shield of California
An Independent Member of the Blue Shield Association

A.A. INSURANCE SERVICES

SERVING SINCE 1975

BEDROS S. MARONIAN

(818) 500-9585
CA LIC. #0494056 • BMaronian@AOL.com

FAX 500-9308 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205

ԵՐՔԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

**ԼԱԻՑԻՉՍ ԹԵ ԻՍԼԱՍ
ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ԱՆՑԵԱԼԸ, ՆԵՐԿԱՆ ԵՒ ԱՊԱԳԱՆ**

Բանակը քեմալիզմի պատուարն է. բանակը նաև քեմալիզմն իբրև պանթուրքիզմի գաղափարախօսութեան պահպանն է:

Հոկտեմբերի 29-ը Թուրքիայի Հանրապետության տարեդարձն էր: 1923թ. Հոկտեմբերի 29-ին Մուստաֆա Քեմալ Աթաթուրքը հռչակեց Թուրքիայի Հանրապետությունը եւ պետութեան ու հասարակութեան հիմքը յայտարարեց լաիցիզմը եւ դա ամրագրեց սահմանադրօրէն: Դրանից մօտ ինը տասնամեակ անց Եւրամիութիւնը ձգտող միակ իսլամական պետութիւնը դարձեալ կանգնել է երկընտրանքի առջև՝ լաիցիզմ, թէ՞ իսլամ:

«Լաիցիզմը մեր ժողովրդավարութեան եւ հասարակական կարգի հիմքն է: Այն ենթադրում է աշխարհիկ օրէնքների գերիշխանութիւնը եւ պետութեան հաւասարելու եւ անկախ վերաբերմունք բուրր կրօնների նկատմամբ, դաւանանքի ազատութեան երաշխիքներ: Այդ սկզբունքը հիմնարար է եղել մեր հանրապետութեան կայացման ընթացքում, եւ մենք պէտք է փայտանք այդ սահմանադրական դրոշմը: Դրա խախտումը կը խաբխի մեր հանրապետութեան հիմքերը», - սա հատուած է Թուրքիայի Հանրապետութեան հիմնադիր Մուստաֆա Քեմալ Աթաթուրքի ծննդեան օրուան նուիրուած միջազգային սիմպոզիումի ժամանակ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի ելույթից: 2007թ. Թուրքիայի նախագահական ընտրութիւնների ժամանակ գործող նախագահ Ահմեդ Նեճդետ Սեզերը եւ գիտուած ուժերի գլխավոր շտաբի ներկայացուցիչները իսլամական վարչապետի հետ իսլամական նախագահ ունենալու վտանգը կանխելու գծով գիմեցին կոշտ յայտարարութիւնների եւ դարձեալ լրում արեցին լաիցիզմին:

Իսլամական «Արդարութիւն եւ զարգացում» կուսակցութեան առաջադրած թեկնածու Աբդուլլահ Գիւլի ընտրութիւնը կանխելու մղումով Գլխավոր շտաբը յայտարարեց. «Թուրքիայի քաղաքական ռեժիմն իր գոյութեան ամբողջ ընթացքում բախուած է ամենալուրջ սպառնալիքին: Թուրքիայի հիմնարար աշխարհիկ արժեքներն առաջին անգամ դարձել են բացայայտ ոտնձգութիւնների առարկայ»: Գլխավոր շտաբի ընտրութիւնների ժամանակ բարձրագոյն իշխանութեանը դիմեց նաեւ բաց ուղերձով՝ «պէտք է մոռանալ, որ թուրքական գիտուած ուժերը լաիցիզմի՝ աշխարհիկ հասարակարգի վճռական պաշտպանն է: Թուրքիայի գիտուած ուժերն աշխարհիկ կարգերը պաշտպանելու համար կը դիմեն իրական գործողութիւնների: Ոչ ոք թող չկասկածի»: Ընդգրկումիւնն այս յայտարարութիւնը որակեց արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւնների կամ հերթական ռազմական յեղաշրջման կոչ: Մական շատ արագ պարզ դարձաւ, որ ժամանակները փոխուել են: Էրդողանի կառավարութիւնն անթույլատրելի համարեց բանակի միջամտութիւնը նախագահական ընտրութիւններին՝ յիշեցնելով, որ գլխավոր շտաբը ենթարկուած է վարչապետին, եւ պետական յանցագործութեան մեղադրանքը չի ուշանայ: Բանակի անգամակը, թէ չափաւոր իսլամականների գործուկութեան հետեւանքով Թուրքիան կը դառնայ իսլամական պետութիւն, այս անգամ ազդեցութիւն չունեցաւ:

Յեղաշրջումների շրջափուլը

չկրկնուեց, մօտ մէկդարեայ էվոլյուցիայի արդիւնքում Թուրքիան հասաւ մի կէտի, որտեղ բանակը չկարողացաւ ազդել իշխանութեան ձեւաւորման վրայ: Այն, որ ամբողջ 20-րդ դարի ընթացքում փաստացի Թուրքիայի ճակատագիրը վճռել է բանակը, այս անգամ ոչ մի արժէք չունեցաւ:

20-րդ դարում թրքական բանակը երեք անգամ ռազմական յեղաշրջում է իրականացրել՝ 1960, 1971, 1980 թթ.: Ռազմական յեղաշրջումները դեռեւս երկուսուրքերի ժամանակներից եկած աւանդույթ էր: Ընդ որում՝ ժողովրդական գանգուածների վերաբերմունքն այդ յեղաշրջումների նկատմամբ միշտ չափազանց դրական է եղել: Երիտթուրքական յեղափոխութիւնը Թուրքիայում սկսուեց որպէս դաւադրութիւն, իսկ շարունակուեց եւ աւարտուեց որպէս ժողովրդական ստն: Ժողովրդի ազատութեան զգացումը հիմնականում արտայայտուում էր ցոյցերի, աղմուկի, խօսքերի ու ծեստերի առատութեամբ: Նոյն վերաբերմունքը ժողովուրդն ունեցաւ նաեւ 1960թ. յեղաշրջման ժամանակ: Բնակչութիւնը ստնական տրամադրութեամբ դուրս եկաւ փողոց, ծաղիկներ դրեց Աթաթուրքի յուշարձանին: Չաղբայով կանայք վանկարկեցին «կեցցէ՛ բանակը»: Բանակը Թուրքիայում սրբութեան նման մի բան է: Թուրքը բանակի գոյութիւնից երջանկութիւն է ապրում: Այդ ուրախութիւնն անբացատրելի է, այն ենթագիտակցական հարթութեան վրայ է: Հենց այդ պատճառով բանակը միակ ուժն է, որը կարող է իրեն թոյլ տալ պաշտպանել լաիցիզմը եւ հակադրուել իսլամական ազդեցութեանը՝ չփախնալով կորցնել ժողովրդի վստահութիւնը:

Բանակին ամէն ինչ կարելի է: 20-րդ դարում այդպէս էր: Ընդ որում՝ լաիցիստական արժեքների դոմինանտը թրքական գանգուածների համար անընդունելի է՝ ի տարբերութիւն իսլամական կուսակցութիւնների դաւանած եւ քարոզած արժեքների:

Ընդհանրական Նախաճաշ

Կը հրամցուի՝

ՖՈՒԼ ԵՒ ԴԱՄԱՍԿՈՍԵԱՆ «ՖԵԹԹԷ»

Կազմակերպութեամբ՝

ՄԱՍԻՍ

Շաբաթաթերթի Օժանդակ Մարմնի

Կիրակի, 13 Ռեկտեմբեր, 2009
Առաւօտեան ժամը 9:30-էն սկսեալ
Հ.Մ.Մ-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena

ՆՈՒԷՐ՝ 10 ՏՈՒԱՐ

Չունենրի ցիկլը խախտուեց: Գլխավոր շտաբի խօսքը գործողութիւնը չդարձաւ, քանի որ կառավարութիւնը ժամանակին էր նախադատութեան հեղել: 1997թ. կառավարութեան խաղաղ հեռացումից տասը տարի անց հերթական հոգեբանական լիցքաթափումը տեղի չունեցաւ: Իսլամականները, սկսելով ծայրայեղ ազգայնական «էրզենեկոն» գաղտնի կազմակերպութեան գործը, իրականում իրենց յեղաշրջումը սկսեցին, ձերբակալուեցին գիտուորական ապաներ, որոնք իբր պետական յեղաշրջում էին նախապատրաստել, ձերբակալուեցին եւ հարցաքննուեցին բազմաթիւ գիտուորականներ, լրագրողներ, գրողներ, քաղաքական գործիչներ:

Ճիշտ է, թէ սուտ «էրզենեկոն» ու հերթական յեղաշրջման փորձը, իհարկէ, կարելու է, սակայն առաւել կարելու է, որ Թուրքիան այժմ ընթանում է իսլամական ուղիով: Ու թէեւ վարչապետ Էրդողանը հանդէս է գալիս յօգուտ Եւրամիութեան անդամակցելուն՝ հերքելով մեղադրանքները, թէ իր կուսակցութիւնը ցանկանում է իսլամացնել Թուրքիան, սակայն միւս կողմից ժամանակ էրդողանի կառավարութիւնը բազմիցս փորձել է օրէնքի ուժով իսլամի տարրերը դարձնել կեանքի անբաժանելի մաս: Թուրքիայի կառավարութիւնը ցանկանում էր պետական եւ կրթական հաստատութիւններում հանել իսլամական հագուստի արգելքը. այն հանդէս եկաւ դպրոցներում իսլամի ուսուցման ընդլայնման օգտին, իսկ էրդողանն անձամբ հանդէս եկաւ ամուսնական դաւաճանութիւնը քրէօրէն հետապնդելի յանցանք ճանաչելու օգտին: Թուրքիայի Սահմանադրական դատարանն առաջին կարողանում է դիմակայել գլխավոր օրէնքի ուժով, սակայն իրավիճակը փոխուում է, եւ հնարաւոր է՝ հերթը հասնի նաեւ սահմանադրական փոփոխութիւններին: Ինչպիսին կը լինի Թուրքիան ապագայում, ցոյց կը տայ ժամանակը, բայց այն, որ բանակն այլեւս չի կարողանում դիմակայել իսլամականներին, կարծես թէ իրականութիւն է:

Մ. Մ. «CAPITAL 30.10.09»

ՓԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄՍՈՒԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ
ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ Ա. ԵՒ Մ. ՅՈՎԱԷՓԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆԵՆ ՆԵՐՍ

Վերամուտն անմիջապես ետք, մեր դպրոցն ներս հաճելի աւանդութիւն մը դարձած է, ամբողջ Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին, Մանկապարտէզէն մինչեւ Ը. կարգի աշակերտները տեսնել բեմին վրայ Հայ Մշակոյթին նուիրուած հանդէսին ներկայացնելիք իրենց պատրաստական փորձերու ընթացքին: Առաջնորդութեամբ եւ կազմակերպութեամբ հայերէն դասաւանդող ուսուցչուհիներուն մեր այս տարուան Հայ Մշակոյթին նուիրուած երեկոն տեղի ունեցաւ, Հոկտեմբեր 30ին դպրոցի սրահէն ներս, ներկայութեամբ եկեղեցւոյ հովիւ Տ. Սարգիս Աւ. Քհնյ. Փեթոյեանին, տնօրէնութեան, ծնողներու, ուսուցչական կազմին եւ աշակերտներուն: Բեմը յարգարուած էր մեր արուեստի ուսուցիչին գածգրութիւններով, որոնք դիմանկարներն էին օտար հայագէտներ՝ Լորտ Պրայսի, Հէնրիխ Հիւպըմընի եւ Անատոլ Ֆրանսի: Բացման խօսքը փոխանցեց Տիկ. Լիզա Մանոյեանը, որ անդրադարձաւ հայերէն լեզուի եւ հայեցի դաստիարակութեան անհրաժեշտութեան վրայ, մէջբերումներ ըրաւ վերոյիշեալ հայագէտներու հաստատումներէն՝ «Հայ ազգը կ'ապրի իր լեզուով. ո՛ւր է հզօր Հոռմը», «Ո՛վ Հայերէն լեզունընտան ամենէն գեղեցիկն էս. որովհետեւ գիտեմ քեզ», եւ շնորհակալութիւն յայտնեց ծնողներուն, որոնք գիտակից են յաջորդ սերունդին հայապահպանման կարեւորութեան եւ կը սատարեն այդ աշխատանքին համախմբուելով հայկական վարժարանին շուրջ: Մանկապարտէզէն մինչեւ Ը. կարգի աշակերտները ներկայացուցին ճոխ յայտագիր մը, որ կ'ընդգրկէր հայ մշակոյթի այլազան մարզերը: Մանկապարտէզէն-Գ. կարգերու աշակերտները արտասանեցին ու երգեցին, Դ. կարգի աշակերտներուն իւրաքանչիւրը մարմնացուցած էր մեր պատմութեան եւ գրականութեան դէմքերէն մէկը, եւ բեմ բարձրացան է. եւ Ը. կարգի կարգ մը աշակերտներուն արտասանած Յ. Թումանեանի «Հայոց Լեռներուն» ոտանաւորին ընթացքին: Ե. կարգի աշակերտները խանդավառեցին մթնոլորտը իրենց «Թամ-գարա» պարով, իսկ Զ. կարգի աշակերտները բեմականացուցին Ա. Իսահակեանի «Ամենէն Պիտանի

Բանը» թատրոնը, որուն պատգամը այն էր, որ մարդկութեան համար ամենէն պիտանին գիտութիւնն է: Յայտագրի աւարտին է. եւ Ը. կարգերէն խումբ մը աշակերտներ արտասանեցին Պարոյշ Սեւակի «Քիչ ենք, Բայց Հայ ենք»

ոտանաւորէն բաժիններ: Տնօրէն՝ պրն. Շահէ Մանկրեանը, իր խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց աշակերտներուն, որոնք ամենայն պատրաստակամութեամբ եւ ուրախութեամբ պատրաստած էին սոյն ձեռնարկը եւ բեմ հրաւիրեց եկեղեցւոյ հովիւը, որ իր պահպանիչով փակեց ձեռնարկը: Ներկաները հիւրասիրուեցան հայկական հատիկով, որ պատրաստուած էր մեր դպրոցի խոհարարուհիին՝ տիկ.

Ռահէլ Թիթիգեանին կողմէն: Յատուկ շնորհակալութիւն յայտագիրը պատրաստող ուսուցչուհիներուն՝ օրդ. Փէկի ձինպաշեանին, օրդ. Էլմիրա Սիմոնեանին, տիկ. Յուլիէ Գէորգեանին, տիկ. Կարին Սէօրեմեգեանին եւ տիկ. Լիզա Մանոյեանին, որոնք ամէն տարի ճիգ չեն խնայեր սոյն ձեռնարկը յաջողութեամբ պատկերելու:

Թղթակցութիւնը վարժարանէն

ՀՈՒՐԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈ
ՆՎԻՐՎԱԾ՝

ՀԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍՅԱՆԻ

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ-ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ 50 - ԱՄՅԱԿԻՆ ԵՒ
«ՄԻՓԱՆ» ԵՐԳՉԱՆՄԱԲԻ 30 - ԱՄՅԱԿԻՆ

Հովանավորութեամբ՝
Հյուսիսային Ամերիկայի Հայ Եկեղեցու Արևմտ. Թեմի Առաջնորդ,
Գերշ. ՀՈՎՆԱՆ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐՅԱՆԻ
Նախագահութեամբ՝
Տեր և Տիկին ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ԿԱՐԻՆԵ ՏԱՂԵՅԱՆՆԵՐԻ
Մասնակցութեամբ՝
Մեծակատարների, «ՄԻՓԱՆ» երգչախմբի
Գեղ. ղեկավար՝ ՀԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍՅԱՆ
Խմբավար՝ ՍԱՄՎԵԼ ՎԱՐՈՍՅԱՆ
Դաշնակահար՝ ԼԵՒՈՆ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Հանդիսավար՝ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՖՈԴՈՒԼՅԱՆ

Երեկոն տեղի կունենա՝
2009 թ. Դեկտեմբերի 6 - ին, Երեկոյան ժամը 6 - ին,
Հովիվուղի Taglyan Cultural Complex - ում
(Հասցե. 1201 N. Vine Str. Hollywood, Ca 90038)

Մուտքը հրավիրատուներով
Ընկերային ժամ՝ երեկոյից հետո

Մանրամասնությունների համար զանգահարել.
(323) 466-3726, (323) 660-7152, (323) 807-7878, (626) 437-1082

www.massisweekly.com
Updated every Friday

Massis Weekly

Volume 29, No. 42

Saturday, NOVEMBER 21, 2009

Armenian National Congress is Ready, in Principle, to Cooperate With Serzh Sarkisian

YEREVAN -- Opposition leader Levon Ter-Petrosian is ready, in principle, to cooperate with President Serzh Sarkisian, a leading member of his Armenian National Congress (HAK) confirmed on Tuesday.

"How can we rule that out?" Levon Zurabian, the HAK's central office coordinator, told journalists. "If Serzh Sarkisian wishes to take steps towards the people, releases the political prisoners, reinstates A1+ [television on the air,] punishes those guilty of the March 1 [2008 crackdown on opposition protesters,] restores democratic freedoms in the country, breaks this illegal oligarchic system of economic monopolies, how can we not cooperate?"

When asked what concrete forms that cooperation might take, Zurabian said: "If steps are taken in that direction, then Ter-Petrosian and the entire opposition will only be ready to help." He did not elaborate.

Ter-Petrosian hinted at his readiness to recognize Sarkisian's legitimacy, strongly contested by the HAK, in a November 11 speech delivered at a high-level meeting of his opposition alliance. He cited in that regard the example of a 17th century Armenian bishop who became a self-styled spiritual leader of the Ottoman Armenians

HAK coordinator Levon Zurabian

by fraudulent means, threatening to split up the Armenian Apostolic Church. The church responded to the threat by electing the cleric as its new supreme leader in 1681.

"Why does Serzh Sarkisian think that the Armenian people are incapable of once again displaying such broad-mindedness and wisdom for the sake of national aims?" asked Ter-Petrosian.

The remarks sharply contrasted with another major speech which Ter-Petrosian delivered in the wake of the May 31 municipal elections in Yerevan which he denounced as "the ugliest in Armenia's history." "Serzh Sarkisian is not the president of Armenia," the former Armenian president declared at

Continued on page 2

Turkish-Armenian Talks 'Over For Now'

YEREVAN -- Armenia and Turkey will hold no further major negotiations until the ratification of their recently signed agreements by their parliaments, the Armenian Foreign Ministry said on Wednesday.

"No Turkish-Armenian negotiations are being held right now," ministry spokesman Tigran Balayan told RFE/RL. "We are now waiting for the ratification. Each country has its own ratification procedures."

The Turkish and Armenian governments signed the two protocols envisaging the normalization of their relations in Zurich last month after more than a year of intensive negotiations mediated by the United States and Switzerland. They can not enter into force before being endorsed by the parliaments of both countries.

"According to the timetable attached to the protocols, the next step is the ratification," said Balayan.

The deal sets no time frames for completing the ratification process. Armenia as well as the U.S. and other major foreign powers have expressed hope that that will be done within a "reasonable" period of time.

However, Turkish leaders have made clear that Turkey's parliament is unlikely to ratify the agreements without a breakthrough in international efforts to resolve the Nagorno-Karabakh

conflict. Foreign Minister Ahmet Davutoglu on Tuesday again stressed the importance of a Karabakh settlement for Turkish-Armenian reconciliation.

"Official Ankara attaches huge importance to preserving Azerbaijan's territorial integrity," the Anatolia news agency quoted him as saying. Davutoglu also opined that the Turkish-Armenian protocols could "pave the way for the liberation of Azerbaijani territories."

Davutoglu's Armenian counterpart Eduard Nalbandian, meanwhile, again rejected on Wednesday any linkage between Karabakh peace and the Turkish-Armenian normalization. "The Turks may make such attempts but who is going to let them link the two issues?" he said during a question-and-answer session in the Armenian parliament. "Neither Armenia, nor Karabakh or the international community."

Nalbandian also assured Armenian lawmakers that Turkey will not assume any mediating role in the Armenian-Azerbaijani peace talks. "Turkey's becoming the fourth co-chair [of the OSCE Minsk Group] is out of question because at least Armenia and Karabakh would have to agree to that," he said, adding that the U.S., Russia and France are of the same opinion.

SDHP Disagrees With Ter-Petrosian Line on Turkey

YEREVAN -- The Social-Democratic Hnchakian Party (SDHP) aligned with the opposition Armenian National Congress (HAK) took issue on Friday with its top leader Levon Ter-Petrosian's speech of November 11 on Armenia's rapprochement with Turkey.

The SDHP made clear that it supports Armenian territorial claims to Turkey and believes that Armenia should normalize relations with its historical foe until it recognizes the mass killings of Armenians in the Ottoman Empire as genocide.

"The party rules out the establishment of any diplomatic relations with Turkey until Turkey recognizes the genocide as a great crime against the Armenian people," said Lyudmila Sargsian, chairwoman of the SDHP's organization in Armenia. Such recognition should be followed by Turkish land and financial reparations, she said.

Ter-Petrosian had said that "historical rights" championed by nationalist parties is not a valid concept in international law these days and that Turkey will never agree to normalize relations with Armenia without precluding the possibility of Armenian territorial claims.

"Our party definitely doesn't share that approach," Sargsian told RFE/RL. But she said the SDHP, which is the oldest Armenian party, has no intention to break away from the Ter-Petrosian-led alliance of about two dozen opposition groups despite the disagreement.

"We want to have a legitimately

elected government," explained the SDHP leader. "We want to have a democratic country. These are the sublime values around which we cooperate with the HAK."

Vahan Shirkhanyan, Central Board member of SDHP, stated during a press conference in Yerevan that Armenia signed the protocols, partly voluntarily, partly by coercion. "Armenia is under superpowers' pressure. Despite we are told that normalization of Armenia-Turkey relations will be beneficial to us, they won't," Shirkhanyan said, adding that after opening the borders between countries nothing will change and the economy of Armenia will not win anything from this.

According to Vahan Shirkhanyan, Turkey has the following goals to be attained through normalization of Armenian-Turkish relations: failure of the international recognition of the Armenian Genocide, recognition of the Treaty of Kars, resolution of the Karabakh conflict in Azerbaijan's favor, elimination of Russia's military presence in Armenia, limiting of Armenian-Iranian relationships, as well as the implementation of Ankara-Gyumri-Yerevan-Nakhichevan-Meghri-Baku railway project.

MP Vardan Khachatryan noted in turn that Armenian authorities and society should unite to resist external pressures. "We must make use of all possible political resources to curb the process," he said.

Turkish-Armenian Writer Reports Death Threats

ISTANBUL -- A Turkish-Armenian newspaper columnist claimed last Friday to have received hundreds of deaths threats after altering a famous quote from the founder of modern Turkey to make a case for sweeping reforms in the country.

The quote was drawn from a 1923 speech by Mustafa Kemal Ataturk in which he urged the Turkish youth to fight hard for their homeland. "Your first duty is to preserve and to defend Turkish Independence and the Turkish Republic forever," declared Ataturk.

"Your first duty is to be a human being," Sevan Nisanyan, an Istanbul-based ethnic Armenian intellectual, countered in an October 29 article published by the "Taraf" daily. "This is the very foundation of your existence and your future. This foundation is your most precious treasure."

Speaking to RFE/RL by phone, Nisanyan said the appeal infuriated nationalist Turks and he has since received about 800 e-mails and letters containing verbal abuse and threats to kill him. "People have gone mad," he said. "The reaction has been like 'How dare an Armenian write such strong and negative things about Ataturk?'"

Turkish-Armenian writer Sevan Nisanyan

Some of those letters were reprinted by "Taraf" this week. "We will make you write the correct version of the 'Address to Youth' with your own blood. ... I'll kill you like that Hrant Dink dog," one of them read, referring to the Turkish-Armenian editor gunned down in Istanbul in January 2007.

"I believe that the military is behind this uproar," Nisanyan charged, adding that he has already appealed to the Turkish police for protection. "The police have been the more liberal party in recent years," he said. "The biggest problem is the military. The police have been very friendly and helped me a lot."

World Bank Reports Poverty Rise In Armenia

Poverty in Armenia has increased this year for the first time in over a decade as a result of the ongoing economic recession, the World Bank said on Tuesday.

In a detailed analysis partly based on government statistics, it estimated that the proportion of Armenians living below the official poverty line reached 28.4 percent in the second quarter of this year. The official poverty rate stood at 25.6 percent during the same period of last year, meaning that the number of poor people has since risen by at least 90,000 since then.

The bank said the level of extreme poverty has nearly doubled to 6.9 percent, or by over 107,000 in absolute terms, on the year-on-year basis. "These developments are a setback for Armenia after a decade of nearly double-digit growth ... and reduction in poverty incidence from 56.1 percent in 1998/99 to 23.5 percent in [late] 2008," it said.

Armenia's economy contracted by 18.3 percent in January-September 2009, one of the steepest GDP declines in the world. According to the World Bank, poverty was mainly pushed up by the resulting job losses as well as a fall in seasonal migration of labor from the country.

"The data show a significant number of jobs lost, particularly in construction and manufacturing, and a more discouraged work force," read its analysis. "However, there was no appreciable

reduction in wage rates and working hours among those continue to be employed."

"There were large flows of returning migrants from Russia and other destinations for temporary migration. And migrants who would normally head to Russia during the spring have likely stayed at home," added the document mainly authored by Lire Ersado, a senior World Bank economist.

Ersado said the poverty rise would have been more drastic without anti-crisis measures taken by the Armenian government. "The coping measures taken by the government and households themselves may have dampened the consequences of the financial crisis," he told a news conference in Yerevan. "Without that, the poverty increase could have been 7.6 percentage points."

The government has borrowed more than \$1.3bn in emergency loans from the World Bank, the International Monetary Fund and other foreign sources this year to try to finance those measures. That has allowed it, among other things, to mostly offset a serious shortfall in tax revenues resulting from the crisis.

"There is a strong case to be made to increase funding, not cut, for targeted social safety net programs and for other pro-poor spending programs," said the analysis. It also encouraged the government to carry on with "employment intensive investments" in public infrastructures.

Transparency International: Government Corruption Still Strong in Armenia

YEREVAN -- A respected international watchdog reported on Tuesday a further slight increase in government corruption in Armenia, ranking it among the 60 most corrupt countries of the world covered by its annual surveys.

Armenia as well as Bolivia, Ethiopia, Kazakhstan Mongolia and Vietnam share a lowly 120th place in Transparency International's latest Corruption Perceptions Index (CPI) of 180 nations. It was 109th in the previous CPI released by the Berlin-based group a year ago.

The 2009 survey assigned Armenia a score of 2.7 measured on a 10-point scale, with zero indicating an extremely high degree of corruption as perceived by entrepreneurs and experts. The South Caucasus state scored 2.9 points in 2008.

"I must point out that as a rule, a change of up to 0.3 points is not deemed significant within the framework of this study," said Amalia Kostanian, chairwoman of Transparency's Armenian affiliate, the Anti-Corruption Center (ACC).

Still, Kostanian stressed the fact that the watchdog has found no decreases in the scale of widespread bribery and other corrupt practices in the country for the past decade. "In fact, we have been stagnating since 2003," she said, presenting the findings of the latest CPI at a news conference.

The Armenian authorities claim to have stepped up their declared fight against graft in recent years, adopting various anti-graft programs and form-

ACC chairwoman Amalia Kostanian

ing special bodies tasked with their implementation. There is little evidence that it has strengthened the rule of law in the country, however.

The ACC and other local civic groups believe that the situation has barely improved in Armenia. Kostanian stated in September that anti-corruption drives periodically announced by the government will be doomed to failure as long as Armenia's top government officials are allowed to have extensive business interests and strangle entrepreneurs challenging them. She described the "fusion between large entrepreneurs and politicians" as the root cause of the problem.

Armenia continues to compare favorably, in terms of corruption perceptions, with two of its neighbors, Azerbaijan and Iran, that are 143rd and 168th respectively in the Transparency rankings. However, the two other neighbors, Turkey and Georgia, are well ahead of it, ranking 61st and 66th in the closely watched survey.

Film and Frontier: Armenian-Turkish Documentary Features Life and Views on Either Side of River Arax

By Karine Ionesyan
ArmeniaNow.com

joint Armenian-Turkish film telling about life on both sides of the trans-boundary river Arax drew mixed reaction from a Yerevan audience who viewed the film at a crowded Moscow Cinema Tuesday night.

The 30-minute-long semi-documentary, "Arax Banks", was produced by the Armenian Marketing Association and Turkish-Armenian Business Development Council nongovernmental organizations with assistance from the U.S. embassies in Armenia and Turkey. It attempts to present the opinions about each other of the people, Armenians and Turks, living on the right and left banks of the river separated by a closed border.

In the film the Turkish male character, Araz, and the Armenian female character, Tamar, have a dialogue, deciding to have a reservoir built on the river. Both start to tell each other about their countries and soon learn that they know very little, if anything at all, about each other.

The documentary part of the film presents a vox pop on the streets, among people living in close proximity to the border, who speak only in favor of opening the currently closed border. The film avoids mentioning thorny issues that exist between the two peoples, in particular the Genocide of Armenians in the Ottoman Empire at the beginning of the 20th century.

"I felt even more humiliated after watching this film. The Turkish char-

acter says if we come to their country he will organize a wonderful tour of Western Armenia for us, without even mentioning that it is ours, it was seized from us, there was genocide," said 60-year-old Karabakh war veteran Aghavni Sahakyan arguing with the film director in the corridor after the film.

The film's Armenian director Gevorg Nazaryan said that none of the people he talked to spoke about the Armenian Genocide or against the opening of the border. "I am surprised that people do not want to take the nice parts from the film, such as the footage of our ancient ruins."

While Nazaryan said he saw no political subtext in the documentary, his Turkish coauthor, Serdar Dinler, stressed he hopes the film will have its role in Armenian-Turkish normalization.

Dinler insisted that in his country they learned about the existence of Armenia only in 1992 after Armenia became independent. According to him, they did not even know about the Armenian-Azerbaijani conflict.

The Turkish film director would not be drawn into saying whether he recognizes the World War I-era killings of Armenians in Ottoman Turkey as genocide or not, but said he lays flowers at the Genocide Memorial in Yerevan every time he visits Armenia.

"But I don't think that there is a need to concentrate on what happened in the past. I am a man of business and I think that our countries can become friends on economic grounds," said Dinler.

Armenian National Congress Ready to Cooperate With Serzh Sarkisian

Continued from page 1

the time. "Serzh Sarkisian is an ordinary usurper who must be immediately ousted and put on trial. We are officially refusing to engage in any dialogue with Serzh Sarkisian on any condition."

Zurabian echoed Ter-Petrosian's November 11 claims that Sarkisian is ready to make major concessions to Turkey and Azerbaijan in an effort to win strong Western support and thereby offset what the HAK sees as a lack of legitimacy at home. The president should look for that legitimacy within Armenia, he said. But he said at the same time that the HAK itself "can not recognize" it because the bloc continues to believe that the February 2008

presidential elections were rigged.

Zurabian shrugged off derogatory attacks on Ter-Petrosian launched by former President Robert Kocharian on Monday. In a written statement circulated by the Mediamax news agency, Kocharian compared his predecessor to a scared man whom he said he encountered during a recent, hitherto unpublicized, safari to Africa. He said the "European" hunter had been attacked and deeply traumatized by a bear several years ago and now flinches at every mention of the animal.

"Unfortunately, it was a hunter's statement containing a hunter's vocabulary," commented Zurabian. "We can't understand it because we are in politics and don't go on safaris."

Adana Massacres, 1909 Focus of Istanbul Workshop

By Roland Mnatsakanyan

Sabancı University (Istanbul) just hosted an international workshop entitled “Adana: 1909: History, Memory, and Identity from a Hundred Year Perspective” (6-7 November 2009). The workshop included scholars from the USA, Canada, United Kingdom, France, Italy and Turkey. The event was sponsored by Gomidas Institute (London), Sabancı University, Istanbul Bilgi University History Department, the International Hrant Dink Foundation, and Bogazici University History Department. A capacity audience filled the lecture theatre and included professors, students, journalists and members of the public. There was simultaneous translation between English and Turkish. The papers that were presented will be published in English and Turkish editions.

In their opening remarks, Cengiz Aktar and Ara Sarafian welcomed the participants and pointed to new opportunities for holding such meetings in Turkey today. They explained that the Adana 1909 workshop was organised to mark the centennial of the Adana massacres. It began with a call for papers in Turkish, Armenian and English, and the presentations at the workshop reflected the different interests of participants.

The first paper was an unusual one, as it was a discussion of Turks who saved Armenians in 1909. The fact that Armenian were massacred was a given, and the speaker presented a sensitive examination of righteous Turkish officials who saved potential victims. The speaker used Ottoman records to show how Ottoman Armenians petitioned the state to recognise one such Turkish official for his role in saving an entire community. This first paper took some of the sting out of the workshop, where the audience could sympathise with the Armenian victims of 1909 without vilifying “Muslims” or “Turks” as single categories. Subsequent papers followed with the same sensitivity.

Each session was chaired by a senior scholar and was followed by a discussion. The workshop thus benefited from the presence of additional senior scholars, such as Selim Deringil, Caglar Keyder, Mete Tucay and Hülya Adak.

The organisers considered the workshop a success.

The papers that were presented could be summarised as follows (not in the order of presentation at the workshop).

Some New Perspectives

Abdulhamit Kirmizi gave a well-nuanced paper discussing the fact that some Muslims saved Armenians during the 1909 massacres. The role played by such Muslims was actually acknowledged by Ottoman Armenians after 1909. The speaker’s focus was Major Hadji Mehmet Effendi and his men who defended Sis, the seat of the Armenian Catholicosate of Cilicia, from attacks by neighbouring tribes and villages. Kirmizi used Ottoman documentation to discuss such Muslims, many of whom were decorated by the

Ottoman government. The actions of these officials were the opposite of other officials who encouraged the actual massacres. Another well nuanced and probing paper concerned a complex range of different factors related to the Adana massacres. It was stressed that some of these factors could only be probed in a speculative but informed manner at this stage of debates. One such factor was identified as the presence of tens of thousands of impoverished migrant workers who could not find work in Adana in April 1909. Sinan Dincer (Ruhr University , Bochum) discussed such migrant workers in Adana province that season and suggested that they could have been drawn into the fighting for no other reason than to loot and steal Armenian property. The speaker stated that he was not arguing that this was a major factor explaining the massacres, but it might have been a significant contributing factor.

Views from Europe

Two presentations discussed French and German records related to the Adana massacres. Vincent Duclert (EHESS) contrasted the position of the French government following the Hamidian massacres, the Adana massacres, and the Armenian Genocide. He noted that the French government was reluctant to press the Ottoman authorities after the Adana massacres because many French officials supported the Young Turk government. Instead, French authorities played down the issue in France. Dilek Güven (Sabancı University) discussed German consular records, as well as the records of the Baghdad Railway company. These records attested to the terrible suffering of Armenians in 1909. She noted that German policy towards Ottoman Turkey was uncertain at that time, especially as the 1909 massacres were reportedly carried out by supporters of Abdul Hamit II—whom the Germans had backed until the 1908 revolution. Benedetta Guerzoni (independent scholar) discussed how imagery of the Adana massacres was constructed in western newspapers, with particular reference to Italy and France.

Some Armenian Sources

Ara Sarafian (Gomidas Institute) and Zakarya Mildanoglu (independent researcher) discussed Armenian records related to the events of 1909. Sarafian introduced Hagop Terzian, who published a powerful report in 1912, on the 1909 events. Terzian included his own testimony in Adana city, as well as the testimonies of others in smaller communities. Sarafian argued that Terzian’s text had a certain popular force-of-argument which challenged official accounts that tried to play down the incidents. Sarafian quoted Terzian to stress the devastating role of the newspaper “İtidal” in agitating and fermenting violence against Armenians. Zakarya Mildanoglu presented the Adana massacres through the Armenian periodical press with many illustrations from different journals. His accounts included satire as a powerful tool to convey what had happened to Armenians. (Mildanoglu

The ruins of Armenian Church in Adana

The ruins of houses and shops belonging to Armenians of Adana

was also responsible for a separate exhibition of photographs depicting the Adana massacres. These images and texts were displayed at the workshop).

American Witnesses

The role of American missionaries as witnesses was discussed by Lou Ann Matossian (Cafesjian Family Foundation) and Barbara Merguerian (Armenian International Women’s Association), with powerful papers related to events in the cities of Adana and Tarsus. Tarsus was also the focus of Oral Çalislar, a well known Turkish journalist, who presented the testimony of Helen Davenport Gibbons in her book, “Red Rugs of Tarsus.” Çalislar, who has published the Turkish translation of this work, gave a personal reflection regarding his native Tarsus. (The Gomidas Institute has just published a critical English edition “The Red Rugs of Tarsus.”)

Human and Material Losses

The reality of Armenian losses was stressed by Osman Koker, who gave a fascinating paper on Armenian communities in Adana province, illustrated by photographs and postcards. He included images from Antioch, Alexandretta, Marash, Beylan, Sis, Adana, Tarsus, and Koz Olouk.

Sait Çetinoglu (Belge Uluslararası Yayincılık) gave a forceful presentation on the organisation and plunder of Armenian properties in 1909, while Asli Çomu (Cambridge University) gave a solid paper based on land records from the Adana region in the 1920s. These records gave new insights into how Armenian properties

were broken up and parcelled out to Muslim refugees. The actual number of Armenian casualties during the massacres was discussed by Fuat Dunder, who raised some questions about the demographics of the Adana massacres based on his work on the massacres of Abdul Hamid II and the Armenian Genocide. The fate of Armenian orphans following the Adana massacres became a major concern for Armenian community leaders. Nazan Maksudyan gave a moving paper on the fate of such orphans, especially in “foreign” orphanages. One key concern was assimilation in government run orphanages where the language of instruction was Turkish and not Armenian.

Literary Responses to the Massacres

The legacy of the 1909 massacres could not be explained by simple numbers for casualties or lost properties. Literature was a powerful way to convey a sense of violence, loss and trauma, that accompanied events and lingered on in the lives of survivors. Marc Nichanian (Sabancı University) and Rita Soulahian (McGill University) discussed the literary response to the Adana massacres, with particular reference to Arshagouhi Teotig, Taniel Varoujan, and Zabel Yessayan. (Unfortunately Nichanian could not be at the workshop and his paper was beautifully presented by Hülya Adak (Sabancı University)).

Ottoman Parliament

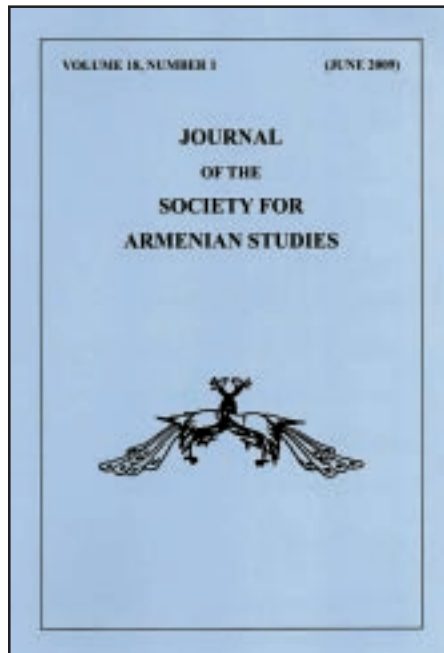
Anastasia Iliena Moroni (EHESS & Panteion Univ. , Athens) discussed how the Adana massacres were presented in the Ottoman Parliament.

Release of Vol. 18-1 of the Journal of the Society for Armenian Studies

FRESNO -- The latest issue of the Journal of the Society for Armenian Studies, Vol. 18, No. 1, has just been released and includes eight original essays covering a wide range of subjects as well as a most interesting research note and a commentary article.

Robert W. Thomson's contribution, "Armenian Biblical Commentaries: The State of Research," which was first delivered at the SAS 35th Anniversary Conference at UCLA in March 2009, is accompanied by a detailed bibliography that will greatly facilitate additional research on this critical topic. Another paper first delivered at the Anniversary Conference is by Tamara Tonoyan on "HIV/AIDS in Armenia: Migration as a Socio-Economic and Cultural Component of Women's Risk Settings," which incorporates fresh materials seldom available in print. Both Ohannes Geukjian, with an essay titled "Armenian Political Parties in Lebanon After the 1989 Ta'if Accord," and Kari Neely with her "Lebanese Literary Reflections of Soviet Armenian Repatriation," add to our knowledge of Armenian political parties in Lebanon and how literary reflections of Soviet Armenian repatriation were perceived in that Middle Eastern state.

This issue of the JSAS includes the four remaining papers of the project "A Century of Armenians in America: New Social Science Research," a collection that is the result of Anny Bakalian's initiative. Previously-published papers in the series by Knarik Avakian, Claudia Der-Martirosian, Margaret Manoogian, Ani Yazedjian, and Ben Alexander are now supplemented by critical essays by Ani C. Moughamian, "Talking About our Culture: Understanding Traditions, Identity, Community, and Schooling Through Armenian-American Children's Narratives; Matthew Ari Jendian, "Intermarriage Among Armenian-Americans: Implications for Armenian-American Communities and Churches"; Talin Sesetyan, "Intermarriage Among Armenian-Americans in New York City and Northern New Jersey (1995-2005)"; and Tara Yaralian, Aghop Der-Karabetian, and Tomas Martinez, "Acculturation, Ethnic Identity, and Psychological Functioning Among Armenian-American Young Adults." Together these contributions shed im-

portant light on the state of Armenians in the United States and raise important questions to ponder. The Journal also includes a research note by Editor Joseph Kéchichian on the enigmatic figure of T.E. Lawrence and his mixed views of Armenians with several excerpts from his extensive writings.

This issue of JSAS also inaugurates a Commentary section, which includes a think piece by Bedross Der Matossian titled "Looming Dangers. Turkey and Armenia: Opening Minds, Opening Borders" that will hopefully become a trailblazer. Such short reflective pieces on issues of current concern will add value to ongoing academic debates.

Starting with this issue of the JSAS, the Society for Armenian Studies adopts a semiannual schedule, to further facilitate the dissemination of its work. JSAS 18:2 is scheduled for publication in the next few weeks. Such a pace will allow for a more regular publication schedule that should further encourage authors to accelerate their research and see their work in print in a refereed publication. Edited by Dr. Joseph A. Kéchichian, the Journal follows a straightforward policy with respect to submitted essays, as each is read by three referees; two outside experts who are not given the author's name, as well as by the editor.

Subscriptions to JSAS may be placed with the SAS Secretariat: Barlow Der Mugrdchian, telephone, 559-278-2669 or by email at barlowd@csufresno.edu. Individual volumes of the JSAS and back copies of volumes 1-17 are also available for purchase.

Concert of Music inspired by Armenian Religious Tradition

Henrik Karapetyan's dissertation recital

TUESDAY, NOVEMBER 24 at 8:00 PM

at BRITTON RECITAL HALL (North Campus, Moore Music Building, 1100 Baits Drive, 48109)

Henrik Karapetyan is a DMA Candidate in Violin Performance at UM School of Music Theatre and Dance. All the compositions in the program are inspired by Medieval Armenian Religious Music. There will be two World Premiers, featuring a piece by Henrik Karapetyan and a Piano Trio by Daniel Thomas Davis, commissioned for the occasion. A brief lecture will be presented at the beginning of the program.

The entrance is free and a reception will follow.

Henrik Karapetyan Violinist,

Michigan Opera Orchestra Doctoral Candidate,

UM School of Music,

Theater and Dance (313) 244-5423 henkar@umich.edu

NAASR Presents Lecture on Arshile Gorky

A special lecture on Arshile Gorky by Prof. Kim Theriault, "Displacement, Trauma, and the Crisis of Arshile Gorky," will highlight NAASR's 2009 Christmas Open House on Thursday, December 10. The Open House will begin at 6:00 p.m. and conclude at 11:00 p.m., with Prof. Theriault's talk set for 8:00 p.m. The lecture will be co-sponsored by the Whistler House Museum of Art in Lowell, MA. The evening's events will take place at the NAASR Center, 395 Concord Ave., Belmont, MA.

Both before and after the lecture, NAASR's bookstore will be open and feature a one night only 20% off sale, with additional discounts of 40% or more on selected titles. Numerous titles on Arshile Gorky, including Theriault's newly-published study *Rethinking Arshile Gorky and the Philadelphia Museum of Art exhibition catalogue Arshile Gorky: A Retrospective*, which includes an essay by Theriault, will be available. There will also be refreshments, music, and gift-wrapping.

Kim Servart Theriault is Associate Professor of Art History, Theory, and Criticism at Dominican University in River Forest, IL. She completed her doctorate at the University of Virginia in 2000 with the dissertation *Re-Placing Arshile Gorky: Exile, Identity, and Abstraction in Twentieth-Century American Art* and has presented numerous lectures on the artist, includ-

ing at the College Art Association Annual Conferences in New York City and Atlanta and at the National Gallery of Art in Washington, D.C.

Her book *Rethinking Arshile Gorky* (Penn State Univ. Press) offers new interpretive insights into the artist's work, elaborating upon the themes of displacement, trauma, and memory as well as identified issues of identity, originality, and mourning.

Admission to the event is free (donations appreciated). The NAASR Center is located opposite the First Armenian Church and next to the U.S. Post Office. Ample parking is available around the building and in adjacent areas.

More information about the lecture is available by calling 617-489-1610, faxing 617-484-1759, e-mailing hq@naasr.org, or writing to NAASR, 395 Concord Ave., Belmont, MA 02478.

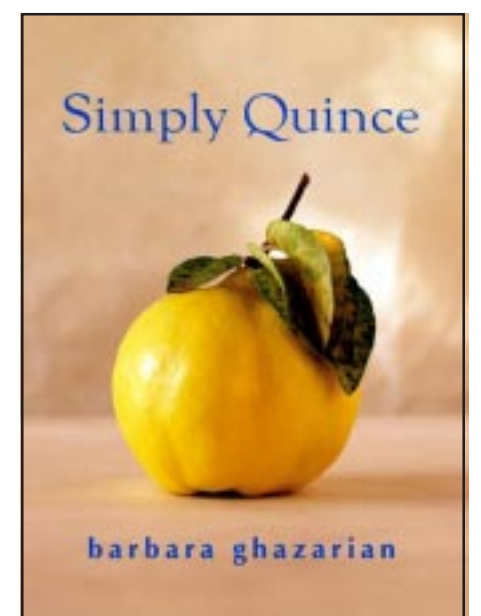
Barbara Ghazarian Lectures on Armenian Cooking at Glendale Public Library

MONTEREY, CALIFORNIA -- Keep up with the *Los Angeles Times* food editor who recently featured two recipes from award-winning cookbook author, Barbara Ghazarian, in her new cookbook, *Simply Quince* (August 2009). Join Ghazarian for a free talk and food tasting at the Glendale Public Library on Thursday, December 10, at 7 pm.

Did you know that the near-forgotten quince (*sergevil* in Armenian) claims its origin in Armenia? Ghazarian's Armenian grandmother, like many Armenian grandmothers, made sweet, festive, ruby-red quince jam and jelly every fall that her family ate on Armenian Cracker Bread. Did yours?

Today, Ghazarian's new cookbook, *Simply Quince*, is making history. It's the first tribute to cooking with quince ever published. In 70 easy recipes, she masterfully demonstrates the fruit's versatility in the kitchen and presents a trendsetting array of contemporary flavors. Professional chefs and home cooks will find basics such as Candied Quince, Quince Jam, Chicken and Quince Stew, Classic Quince-Apple Pie, and Caramelized Quince Upside-Down Cake a breeze. The more adventurous will want to try Quince-Orange Pickles and Lamb-Stuffed Quince Dolmas, as well as the medley of quince chutneys, compotes, cobblers, and sweets. Creamy Quince Mascarpone Pie, homemade Grand Marnier Ice Cream with Bits of Quince, or Quince-Infused Grappa will finish an autumn meal with mouthwatering perfection.

Most quinces sold in the United States are grown in the San Joaquin Valley of California by Armenian growers. Quinces are in season from Septem-

ber through January and can be found at grocers such as Whole Foods as well as farmers' markets.

For the past decade, Ghazarian has shared new and exciting ways to prepare traditional Armenian foods with professional and home cooks across the United States. The Armenian table defines what nutritionists now agree is the healthiest way for everyone to eat to promote health and longevity.

Both *Simply Armenian* and *Simply Quince* offer revolutionary reads and taste experiences that will satisfy foodies and gardeners alike. Ghazarian's talk and book signing is free to the public. For more information, contact Glendale Public Library, 222 E. Harvard St., Glendale, CA 91205, 818/548-2030; <http://library.ci.glendale.ca.us/> or Mayreni Publishing, PO Box 5881, Monterey, CA 93944, 831/655-4377;

www.mayreni.com

ՅՈՐԲԵԼԵԱՆ

«ՆԱ ՄԵԾ ԷՐ՝ ՀՈԳՈՎ ՈՒ ԱՐԻԻՆՈՎ, ԱՐՄԱՏՆԵՐ ՈՒՆԷՐ ՆԱ ՀՈՂՈՒՄ»

(Յ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 140 ԱՄԵԱՅ ՅՈՐԲԵԼԵԱՆԸ)

Ռ. ԿՈՐԻԻՆՆ

Ժողովուրդների կեանքում լինում են բացառիկ դէպքեր եւ երեւոյթներ, որոնք անկորնչելի յիշատակներ են թողնում սերունդների կեանքում իրենց յար լուսաւորող, սրտերը ջերմացնող եւ ոգեւորող աւանդով:

Հայ ժողովուրդը իր տաղանդաւոր այրերի կերտած ու ստեղծագործած յիշատակներով՝ կեանքի այլազան ոլորտներում, թէ՛ համաշխարհային առումով, թէ՛ համազգային հասկացողութեամբ ներդրումներ է կատարել մարդկութեան յառաջդիմութեան գործընթացին եւ թէ՛ այդ յիշատակները մշտապես փարոսի լուսարձակումով ծառայել են հայոց գոյութեան երթին, հոգու եւ մտքի բեղմնավորման:

Այդ ոսկեայ հիւսք օղակների երախտաշատ եւ մեծատաղանդ փառապաշար իր գոհարակերտ գրականութեամբ եւ ծառայութեամբ Յովհաննէս Թումանեանն է, որը տեղ է գրաւել մեր սրտերում եւ կեանքում որպէս մայրի մշտադալար: Նա իր գեղջկական առաքինութեամբ պարզ ու ջինջ հոգեբանութեամբ ու մտածելակերպով, բայց խորախորհուրդ իմաստով դարձել է հայ ժողովրդի մարդասիրութեան ու հայրենասիրութեան, ազնուութեան ու բարութեան միտքն ու խորհուրդը, ինչու է նաեւ՝ խորհրդանիշը:

Թումանեանի ստեղծագործութիւնները անիմանալիօրէն ներծրծում են մեր էութեան մէջ, այնպէս որ Նրանով մեր մայրերը օրօր են ասում իրենց նորամանուկներին, նրանով մեր զաւակները մեծանում են, նրանով ուսում են ստանում, նրանով կեանքի ասպարէզ են մտնում, նրանով կեանքին հրաժեշտ են տալիս:

Թումանեանը հրաշքի համահաւասար հայ էակ էր, որ ծնունդ էր առել փետ.19, 1869-ին Լոռի Դսեղ գիւղում, հրաշակերտ բնութեան գըրկում, գիւղական անսեթեւեթ, պարզ ու անպաճոճ կենցաղում, այդ պարզութեան մէջ, աւանդապաշտ ընտանիքի օջախում խմորուեց նրա էութիւնը եւ դարձաւ մեծութիւն:

Ահա այս անմահ հայի ծննդեան յօբելանան է նշում:

Հինգշաբթի նոյեմբերի 5, 2009 թիւ:

Գլենդէլեան աշնանային գովերեկոյ, աստղալից երկինք, մարդակերտ մարդու խաղաղ իրիկնաժամ:

Գլենդէլի հանրային գրադարան, հոյակապ կառուց իր բաժանմունքներով եւ հազարաւոր գրքերով, ուր նաեւ խորհրդաւոր բազմած են հայերէն գրքեր՝ մի քանի գրադարակների շարքերում:

Դահլիճը ողողած է ճառագող լույսերով, հանդիսականներ՝ ամէն սեւից ու դասից երկրպագուներ, առաւելաբար՝ գրողներ, գրաւել են ամբողջութեամբ սպասում են հանդէսի բացման:

Բացումը ուշացում էր սպասելով Հայաստանի Հայ Գրողների միութեան մեծարգոյ պատւիրակութեան ժամանումին գլխաւորութեամբ միութեան նախագահ՝ պրն. Լեւոն Անանեանի:

Բարի գալստեան յարգալից

արտայայտութեամբ մեկնարկեց հանդիսութեան բացումը Կալիֆորնիայի Հայ Գրողների միութեան նախագահ բանաստեղծ Գրիշ Դաւթեանի միջոցով, նա իր խօսքերի մէջ ասեց՝ «Երեկոյի գրական նիստը նւիրւած է ամենայն հայոց բանաստեղծ Յովհաննէս Թումանեանի ծննդեան 140 ամեակին: Մեր միութեան պատմութեան մէջ եզակի երեկոյ է այս գիշեր, ուր իրենց ներկայութիւնն են բերել ՀՀԳ-ի միութեան պատւիրակութիւնը ղեկավարութեամբ պրն. Լեւոն Անանեանի: Նրանք Լոս Անջելեսում են գտնուում մասնակցելու Կալիֆորնիայի Լոս Անջելէսի UCLA համալսարանի «Նարեկացի» հայագիտական ամբիոնի կազմակերպած օտարազիր հայ գրողների համագումարին, որին իր համագործակցութիւնն է բերել պրոֆ. Փիթեր Քաուլի: Կազմակերպման հիմնական ոգին է եղել պրն. Լեւոն Անանեանը: Մտածումը գալիս է նրանից, սա երբորդն է, երկուսը անց է կացել Երեւանում»:

Գրիշ Դաւթեանը դրատելով պրն. Լեւոն Անանեանի փայլուն գործունէութիւնը ՀՀԳ-ի միութեան շրջանակներում ասաց՝ «Գնահատուած ենք գրողների համագումարների կազմակերպումը, որոնք կատարուած են շրջապէսց անաչառ տնօրինութեամբ Սփիւռքից բազմաթիւ գրողներ հրաւիրելով»:

Այնուհետեւ նա պատւիրակութիւնը եւ ծրագրի հեղինակներին նախագահութիւն հրաւիրեց պրն. Լեւոն Անանեանին: ՀՀԳ-եան նախագահն սրտագինս ողջունելով ներկաներին, ԿՀԳ-եան ձեռնարկը հրաշալի առիթ համարեց հանդիպելու բարեկամներին եւ գրականութեան նւիրեայններին: Նա կարեւորեց օտարազիր հայ գրողների համագումարը նոյեմբերի 6-8, 2009 թիւ, հայ ոգով օտարներին գրականութիւն ներկայացնելու, առողջ կապերի յարաբերութիւն ստեղծելու եւ ծանօթացնելու հայոց հարուստ մշակոյթը: Նա իր պատւիրակութեան անդամներին ներկայացնելով լատինի ասաց՝ «Մեր պատւիրակութեան կազմը, կարծում եմ, շատ ծանրակշիւ է, որովհետեւ այդ կազմը սակաւաթիւ լինելով համադրում է մեր գրողները»:

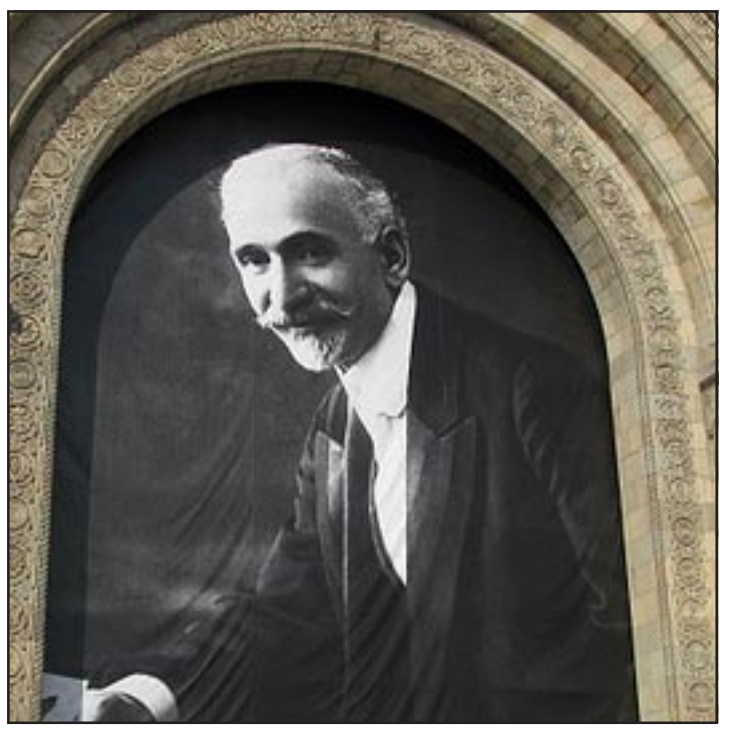
Ներկայացուեց մեզ յայտնի Լեւոն Խէչոյեանը որպէս ժամանակակից արձակագիր, լաւագոյն եւ կարկառուն դէմքերից մէկը եւ բազմաթիւ գրքերի հեղինակ: Նա թարգմանել է նաեւ տարբեր լեզուներով: Պրն. Լ. Անանեանը նրա ներգրաւումը պատգամաւորութեան մէջ գնահատեց այսպէս՝ «Նա այս իրաւունքը վաստակել է իր ստեղծագործութիւնների բազմալեզու հրատարակութիւնների շնորհիւ»:

Յաջորդ անձնաւորութիւնը՝ էդւարդ Միլիտոնեանն էր, ՀՀԳ-եան վարչութեան քարտուղար, բանաստեղծ, արձակագիր եւ մանկագիր : Պրն. Լ. Անանեանը խօսելով նրա մասին ասաց՝ «Է. Միլիտոնեանը շատ զգալի յետագիծ է այսօրւայ գրական մեր համայնքի դաշտում թողնում, նրա գրածքները ընդգրկում են դպրոցական դասագրքերում, նա արժանացել է Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի նախագահ՝ պրն. Արա Աբրահամեանի եւ Հայաստանի Հանրապետության

պետութեան նախագահի մրցանակներին: Ես կարեւորում եմ նրա ներկայութիւնը նկատի առնելով հետագայ մեր ծրագրերը համահայկական գրական հիմնադրամի կապակցութեամբ միութեանս հրատարակչական դաշտը աշխուժացնելու նպատակով»:

Երբ որ դան ձնաւորութիւնը՝ Արտեմ Յարութիւնեանն էր: Պրն. Լ. Անանեանը նրան ներկայացնելով ասաց՝ «Մեր ժամանակների լաւագոյն բանաստեղծներից է՝ պետական դափնեկիր: Նա մեր գնահատելի արժէքների կրողներից մէկն է ծնունդով Ղարաբաղից: Նա գրքից զիրք բերում է նոր որակ, նոր մտածողութիւն եւ ընդլայնում է մեր պոէտական դաշտը: Ղարաբաղի էն դժարին տարիներին նա գործողուեց Ամերիկայ Ղարաբաղի դատը պաշտպանելու նպատակով որպէս դեսպանորդ»:

Չորրորդ անձնաւորութիւնը՝ Արամ Արսէնեանն էր, անգլերէն լեզուի յայտնի թարգմանիչ եւ արձակագիր: Պրն. Լ. Անանեանը գովաբանելով նրա թարգմանական արւեստը եւ անդրադառնալով Հայաստանի թարգմանչական արւեստի բնագաւառին ասաց՝ «Մենք ներկայումս շատ լաւ թարգմանիչներ ունենք տարբեր լեզուներից, վարպետը կարող է վկայել, որ մենք հարկաւորած էինք նախկինում ամէն ինչ փոխադրել միջնորդ լեզուով՝ ռուսերէնի միջոցով, սակայն այժմ կարողանում ենք ուղղակի բնագ-

րից համաշխարհային գեղարւեստական գրականութեան արժէքներ թարգմանել»:

Նախագահ Անանեանը իր տպաւորութիւնները մեկնաբանելիս ԿՀԳ-եան մասին ասաց՝ «Շատ հաճելի զգացողութեամբ ենք տարւում, երբ ամէն անգամ էլէկտրոնային փոստը բացում ենք եւ այնտեղ հետեւողականօրէն նկատում ենք գրական աշխատանքներ միութեան շրջանակում դեկավարութեամբ Գրիշ Դաւթեանի»:

Յարգելի պրն. Լ. Անանեանը գոհունակ սրտի ջերմ արտայայտութեամբ օրւայ գրական նիստի մասին իր մտածումները, խոհերն ու խորհուրդները շատ պարզ ու մտերմիկ լեզուով փոխանցեց լատինի: Վեր հանեց մեծ պոէտի մտածելակերպի վեհ արժէքները կապուող միասնական ոգու բարիքներին, սերունդների ազգային դաստիարակութեան պահանջին, լեզու եւ գրականութեան հանդէպ

Մար.ը էջ 18

NEW YEAR'S DINNER DANCE

AFTER LAST NEW YEAR'S HUGE SUCCESS !!
BEAT ENTERTAINMENT PRESENTS ONE MORE TIME
THE NATION'S MOST EXPERIENCED DJ...

HeartBeat DJ

Thursday December 31st 2009

IMPERIAL PALACE
1175 N. Lake Ave. Pasadena, CA 91104

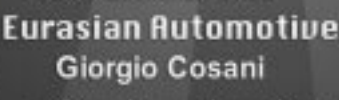
Doors open 8:00 pm
Incredible show and surprises
Gourmet 20 kinds of appetizers & 3 main courses
Bottle of black or Grey Goose, red or white wine included
Tickets \$100 and \$125

For more information please contact:
Vasken 818.288.7188 or 818.956.1555
Email: djvasken@yahoo.com

PROUD SPONSORS

Gianni Suit Warehouse

MEN'S SUIT OUTLET
SARKIS PASTRY

ԱՐՈՒԵՍ

ՔՈ ԱՐՄԱՏՆԵՐԸ ՇԱՏ ԽՈՐՆ ԵՆ ԽՐՈՒԱԾ ԱՐԹՈՒՐ ՄԵՇՉԵԱՆ

ԱՆԱՀԻՏ ԵՐԵՄԵԱՆ

Շատ խորն են խրուած իմ արմատները հայրենի հողում,

Օտար աշխարհի բիւր վայելքները չեն կարող շեղել ինձ ճանապարհից,

Իմ զլխի վրայ միշտ իմ հայրենի արեւն է շողում,

Յոգիս հիւսուած է իմ վեհ լեռների հող ու քարերից:

Եթէ պատահի, որ տերեւներս անգամ չորանան,

Մորիկ ու քամի շաչեն, շառաչեն, աւերեն տունս,

Եթէ պատահի որ կրակներս նոյնիսկ մոխրանան,

Ես անտուն մնամ, ես անտըր մնամ, խանգարուի քունս,

Եթէ պատահի ինձ զրկէք հացից, ես լքուած մնամ չնայէք վրաս,

Ծարաւ շուրթերիս, մի կաթիլ քուրն իսկ նոյնիսկ զլանաք,

Մէկ է, ես երբեք ոչ կը վիատուեմ, Ոչ էլ դուրս կը գամ իմ ընդերքնե-րից:

Իմ արմատները շատ խորն են խրուած:

Տարիները գլորուել են: Անցել, գնացել են բայց չեն անետացել: Դարձել են յուշ: Եւ զգում ես, թէ որքան ուժեղ, հրաշալի, շքեղ, դաժան եւ անաւոր ուժ է յիշողութիւն ասուածը, որ ես է բերում տարիների հեռաւորութիւնը իր ամբողջ շքեղութեամբ, գեղեցկութեամբ եւ պայծառութեամբ:

Այս անունը երկար, շատ երկար տարիներ առաջ է հնչել: Հնչել է հզօր ու հարազատ: Հնչել է մի ողջ ժողովրդի ճիշդ: Մի ամբողջ ազգի բողոք՝ առ երկինք, որ լսելի դարձաւ գրեթէ ամբողջ աշխարհում: Հասաւ անգամ Աստուծոյ խոլ ականջին:

Նրա երկնած երգն ու երաժշտութիւնը յեղաշրջում էր Հայաստանի երգարուեստի մէջ: Նրա երկնածը՝ վրէժիւնդրութիւն է, ցասումի ճիշդ: Նա իր կենսաբան պարն շայտատանում: Հանդիպեց տառապանքի հրէշներին: Քայլեց գորշ ու մթին վիհերով: Արեւածագն անգամ երբեմն զլացաւ երեւալ իրեն իր ցողաթաթաղ շողերով: Չգաց մենակ: Հոգին մնաց անսփոփ: Օրերի մուսկուլթիւնը յաճախ հետեւեցին իր կենսաբան ընթացքին: Բայց երբեք չյուսահատուեց: Մնաց արի ու անկոտորում: Իր ներքին կրակներով թեժացած՝ ձմրան բուք ու բորանին եւ արհաւիրքներին մատնած իր հոգին:

Նա յանձնեց իրեն ներշնչումների աստուածներին ու նրանցից խլեց իր երջանկութիւնը: Նրանցով իմաստաւորեց իր կենսաբան: Իմաստացաւ: Դարձաւ մեծ քանքարով օժտուած մարդ:

Այստեղ տեղին էջ, արդեօք ընդգծել, որ ընդհանրապէս փոքրատաղանդ մարդիկ են, որ հեւասպա-նորէն վազում են մրցանակների ետեւից: Մեսէանները դրանց կարիքը չունեն:

Հազար երանի եթէ ուշի ուշով հետեւի նրա քայլերին, ստեղծագործական նրա ճանապարհին, հետաքրքրուէք նրա կենսաբով վստահորէն մեր ընթերցողներին տեղեակ կը պահէի Լեզներդար երգչի կենսաբով ընթացքի մասին:

Ես երկրպագուն եմ նրա: Ճարտարապետ: Նկարիչ: Երգահան: Երգիչ: Բանաստեղծ: Ինչ երանելի բախտ է յիշաւի, տեսնել մօտիկից, դէմ առ դէմ մի բանաստեղծ-երգչի որի անունը Արթուր Մեսէան է:

Տարիներ տարիներ առաջ էր, որ ներկայ եմ գտնուել նրա մենահամերգին:

Վերջապէս գալիս է: Արթուր Մեսէանը իր հետ բերելու է «Ո՛ւր էիր Աստուած», «Մենակեաց», «Ի փառս ազատութեան», «Աշխարհի ցաւով», «Երկիր Հնամեայ», «Մայր իմ արեւ» եւ այլ երգեր, որոնք պիտի հնչեն որոտի ուժգնութեամբ ու տեղատարափ անձրեւի թափով, ողողելու մեր հոգիներն ու մեզ պարզեւելու երգարուեստի իսկական համն ու հոտը: Նրա երգերի մէջ

մենք լսելու եւ զգալու ենք մեր հոգու տուալտանքները: Տեսնելու ենք իրեն: Փնտտելու եւ գտնելու ենք մեր արտիստները: Նրա ցաւի ու մորմոքի երգերը արի նման կիսելու է մեր սիրտը ու տակնուվրայութիւն է ստեղծելու այնտեղ:

Արթուր Մեսէան:

Դու երամից անջատուած թռչուն: Սարերի կատար հեռաւոր: Դու սուրբ արգանդից պոկուած տիեզերահունչ համանուագ:

Ծնկաչոք աղօթք: Ու դեռ չգրուած առասպել:

Արթուր Մեսէան

Ջերմ է քո ոճը: Անմիջական են քո բանաստեղծութիւնները: Հարուստ ու շքեղ է քո լեզուն: Ժամանակակից երգարուեստին տուեցիր նոր շունչ ու նոր տարողութիւն: Երգեր, որոնք հնչում են եւ սփիւռ-քում, եւ հայրենիքում, ե՛ւ ամբողջ աշխարհում:

Ի վերջոյ, յաղթանակը տաղանդաւորին է: Նա է որ շահում է ճակատամարտը:

Իսկական երգը ոչ մի պատնէչի առաջ չի կարող կանգ առնել: Այլ արծուի պէս միշտ պիտի սլանայ: Արեւի նման պիտի տաքացնի: Հացի պէս բուրմունք տայ: Լիացնի արուեստի մեր ծարաւներն ու հոգեւոր անունդ դառնայ մեր անյագուրդ արտոճակին:

Հայ ժողովուրդը յիշում է 1966 թուականի Ապրիլի 24-ի դէպքերը: Երբ նա 10 դասարանում էիր: «Ամբոխները խելագարուեցին»: Եւ դու... խենթացար: Այդ նշանակում է, որ դու այս տարի 2009 թուին որ օրը չգիտեմ, դարձար 60 տարեկան եւ որոնք դրեցիր երգարուեստի քառասունամեակիդ շեմին:

Չեմ կասկածում, որ քո երկրպագուները մեծ շուքով կը տօնեն քո տարեդարձը: Դու կ'արժանանաս լոս անձելը սահայ ժողովրդի անվերապահ յարգանքին ու ջերմ վերաբերմունքին:

Այս բոլորից յետոյ, կարիք կ'ա՞րդեօք ասել, որ դու տաղանդաւոր ես: Ի հարկէ, տաղանդաւոր ճարտարապետ: Տաղանդաւոր բանաստեղծ, տաղանդաւոր երգիչ, իբրեւ մարդ, որպէս ընկեր:

Ներքին ինձ, սիրելի երգիչ որ գրում եմ դու-ով: Ներքին, որ շատ անկեղծ ու սրտաբաց եղայ: Կարիք անգամ չունեցայ պատմելու կենսագրութիւնդ: Տաղանդաւորների կենսագրութիւնը քո դէպքում անելու է: Այն ինչ գրեցի քո մասին դա շատ քիչ է:

Դու ոգեղէն երեւոյթ: Խորհրդանիշ: Անկրկնելի ու խորապէս համամարդկային:

Մար.ր էջ 17

ՊՈԼԻՄԱՏԱՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ORGANIZATION OF ISTANBUL ARMENIANS

ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐ 2009-2010 ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՅ

Պոլսահայ Միութիւնը ինչպէս ամէն տարի, կը ծրագրէ կրթաբոշակ յատկացնել Գոլէմի եւ Համալսարանի յաջողագոյն ուսանողներու: Խնդրարկուները պետք է.

1. Հայ ծագում ունենալ
2. Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ չորս տարուայ գոլէմի կամ համալսարանի դասաւանդութեանց յաճախելու իրաւունք ստացած ըլլալ (full time)
3. Յուցարեքեմ լաւ միշեք

Պոլսահայ Միութեան կրթաբոշակի բեկմածու բոլոր աշակերտները պետք է լրացնեն դիմումագիրը եւ յանձնարարական նամակները որոնք կարելի է ստանալ այցելելով հետեւեալ կայքէջը: <http://www.oia.net/scholarship>: Պոլսահայ Միութեան կրթաբոշակի Յանձնախումբը պիտի վերաբնդէ բոլոր դիմումագիրները եւ պիտի ընտրէ այն աշակերտները որոնց ակադեմական եւ յաւելեալ դասընթացներու գործունէութիւնները ցոյց կու տան խոստմատելիութիւն:

Յատուկ նկատառում պիտի տրուի այն խնդրարկուներուն որոնք մօտէն կ'ապ ունին Հայկական համալսարանի գործունէութիւններու հետ: Գոլէմի կրթաբոշակի յատկացումներուն գումարին մօտաւորապէս կ'էսր պիտի տրուի Պոլսահայ ծագում ունեցողներուն:

Ամբողջացած դիմումագիրները մինչեւ **Դեկտեմբեր 14, 2009** բուականը պետք է ուղարկուած ըլլան հետեւեալ հասցէին:

THE ORGANIZATION OF ISTANBUL ARMENIANS/ SCHOLARSHIP COMMITTEE
P.O. Box 55153 Sherman Oaks, CA 91413

SCHOLARSHIPS FOR 2009-2010 ACADEMIC YEAR

As it does every year, the Organization of Istanbul Armenians plans to award a number of scholarships to outstanding college and university students. To be eligible an applicant must

1. **Be an individual of Armenian descent.**
2. **Be a full-time student in an accredited four year college/university or a full-time graduate student in the United States**
3. **Demonstrate academic excellence**

All students to be considered for an OIA Scholarship must complete and mail-in an application form and letters of recommendation, available for download at <http://www.oia.net/scholarship>. The OIA Scholarship Committee will review all applications and select students whose academic and extra-curricular activities show the most promise. Special consideration will be given to applicants involved in Armenian community activities. Roughly half of total amount allocated for college scholarships will be given to students of Istanbul Armenian descent.

Completed applications must be submitted no later than **December 14, 2009** to the following address:

THE ORGANIZATION OF ISTANBUL ARMENIANS/ SCHOLARSHIP COMMITTEE
P.O. Box 55153 Sherman Oaks, CA 91413

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ

ՄԱՅՐԻՎ, ՄԵՆՔ ԸՄՅ ԵՆՔ

Հարցազրույց Ստամպուլի կետիկփաշա թաղամասի Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ հովիւ, վերապատուելի Գրիգոր Աղաբալոյուրի հետ

Ջրուցեց Սերգէյ Վարդանեանը

Հարց-Վերապատուելի, խնդրում եմ պատմէք Ձեր մասին, ե՞րբ եւ որտե՞ղ էք ծնունդ առնում...

Պատ.- Ծնած եմ 1957թ. Արաբ-կիր քաղաքին մէջ...

Հարց.- Փաստօրէն, եղե՞նք չորս տասնամեակ անց Արաբկիրում դեռ հայե՞ր կային: Ինչպե՞ս է փոփոխուել Ձեր ընտանիքը:

Պատ.- Միայն Արաբկիրին մէջ չէ, որ փրկուած հայեր կային: Այն ատենները կառավարութիւնը օրէնք հաներ է, թէ աչն հայ ընտանիքները, ուր եզակի մասնագիտութեան վարպետներ կային, այդ ընտանիքները դուրս հանեն: Դուրսերու առջեւ են ընտանիքը դիրին, ըսին, որ այս մարդիկը պէտք է հանել: Մեր ընտանիքը այդպէս փրկուած է. մեր մէկ կողմը կենդանիներու բժիշկ է եղեր, միւս կողմը՝ շատ լաւ շինարար...

Մէկ մասն ալ կայ, որ ժողովուրդը սիրելով պահեր է: Ամեն քաղաքի մէջ այսպէս չեղաւ, սակայն քանի մը տեղեր պահուեցան:

Հիները կըսէին, որ Արաբկիրի 100-էն 90-ը հայ են եղեր, բայց ջարդէն վերջ քիչ են մնացեր: Ես 1974թ. դուրս եկայ, 5-6 հայ ընտանիք կային, հիմա՝ մէկ ընտանիք:

Արաբկիր լիս է չկար, ես Մալաթիա գացի լիսէ ստրկելու: Ես լաւ աշակերտ էի, բայց օր մը ուսուցիչը եկաւ եւ ըսաւ, թէ ինչպէս կըլլայ, որ կեալուրը մուսուլմանէն աւելի նիշ առնէ, սկսաւ զարնել, ես ալ իրեն զարկեցի:

Մալաթիայի լիսէն աւարտեցի, վերջը Ստամպուլ եկայ, Իստանբուլի համալսարանը մտայ, սորվեցի լիսէի «Թուրքիայի պատմութեան ուսուցիչ» դասընթացը:

Կառավարութիւնէն գործ ուզեցի: Ինծի հետ աւարտողները աշխատանք գտան, սակայն ինծի ըսին, թէ տեղ չիկայ, երեւի հայ էի, անոր համար տեղ չիկար: Թերեւս կը մտածէին. ինչպէ՞ս հայը թուրքիայի պատմութիւն պիտի սորվեցնէ: Ստիպուած ոսկերչութիւն սորվեցայ: 10 տարի ոսկերչութիւն ըրի, 1987թ.-ին սկսեցայ Աստոնդ գործին մէջ մտնել, մեծ փորձութիւնէն յետոյ որոշեցի Աստոնու ծառայել:

Հարց.- Ի՞նչ փորձութիւն, կը պատմէ՞ք...

Պատ.- Մենք ընտանիքով թունաւորուեցանք, 2 երեխաներս՝ 6 եւ 3 տարեկան, կորսցուցի, ես ու կինս փրկուեցանք: Տունին մէջ ածուխ կը վառէինք, ածուխի գազը ներս տուեր է, միւս օրը կէսօրէն վերջը ամենուս գտան մեր տունին մէջ, երեխաներս մեռած էին, ինծի ու կնոջս հիւանդանոց տարին:

Հիմա երկու երեխայ ունի՞մ՝ 19

տարեկան աղջիկ եւ 16 տարեկան տղայ:

Այս կեանքը ինծի նուէր է, պէտք է Աստուծոյ ծառայեմ:

Արաբկիրի մէջ եկեղեցի չիկար, հայկական դպրոց չիկար, մէկը չիկար, որ մեզի սորվեցներ, գիտցներ Յիսուսի մասին: Երբ թուրքերէն կարդացի Աւետարանը, Քրիստոսի գորութիւնը տեսայ, Քրիստոսի միջոցով յաւիտենական կեանքը գիտցայ: Ծատ հայեր կան, որ Քրիստոսի արիւնին գորութիւնը չեն գիտեր:

Ծատ ներդութիւններ քաշեր էի Անատոլիայի մէջ, մեզի կեալուր կըսէին: Հիմա, ըսի, գորաւոր զէնք կայ:

Ես հայերէն չէի գիտեր, 5 տարի եղաւ, որ այսչափ սորվեցայ: Արաբկիր մէկ բառ հայերէն կը խօսէինք, 2 բառ՝ թուրքերէն:

Ես Աւետարանը նոր կարդացած էի, մէկ անգամ Մեսրոպ սրբազանին ըսի, որ այս թիւի մէջ այսպէս գրուած է, ըսաւ. «Աւետարանականները այդպէս կը մտածեն, մենք՝ առաքելականներս, տարբեր կը մտածենք»: Գիտցայ, որ աւետարանականները կան, գացի աւետարանականները գտայ կետիկփաշա, տեսայ մարդիկ Սուրբ գիրք կը կարդան. ըսին՝ եկուր, նստէ, մենք ալ սերտողութիւն կընենք: Այդ օրէն սկսեցայ երթալ Կետիկփաշայի Հայ Աւետարանական եկեղեցի:

Հարց.- Երբ ձեռնադրուեցի՞ք:

Պատ.- Ես պատուելի ձեռնադրուեցայ 2002թ.-ին:

Հարց.- Վերապատուելի, քանի՞ ուրիշ յաճախուելու Ձեր եկեղեցին:

Պատ.- Երբ ես գացի, 25 հոգի էր, հիմա, փառք Տիրոջը, ամառները 100 հոգի, ձմեռները 150 հոգի կը հաւաքուի: Ամեն ազգերէն կուգան: Մեր եկեղեցիի մէջ 4 լեզուով պաշտամունք կըլլայ, կիրակի օրերը՝ թուրքերէն, ռուսերէն, հայերէն, պարսկերէն: Ռուսերէն կընենք, որովհետեւ տարբեր ռուսախօս երկիրներէն եկածներ կան: Մոլդովայէն եկածներու մէջ շատ են գաղաւթները: Գաղաւթները ծագումով թուրք են, բայց քրիստոնեայ են, Իստանբուլ են եկեր աշխատանք ճարելու համար:

Կեսօրէն վերջ ժ. 2-ին հայաստանցի հայերու համար պաշտամունք կընենք՝ մօտ 30 հոգի են:

Ժ. 5-ին կուգան պարսիկները, որ իսլամ են, եւ կուգեն քրիստոնեայ դառնալ, կը մկրտենք, քրիստոնեայ կը դառնան, ուրիշ երկիրներ կերթան: Սերտողութիւն կընեն: Պարսկաստան անոնք կը վախճան եկեղեցի երթալ:

Հարց.- Իսկ Ստամպուլում կամ Թուրքիայի այլ քաղաքներում ուրիշ Աւետարանական եկեղեցիներ կա՞ն:

Պատ.- Ստամպուլի մէջ 20, Անքարա՝ 5, Իզմիր՝ 5, Ատանա՝ 2,

Դիարբեքիր, Մերսին, Սամսուն՝ 1-ական թուրքական Աւետարանական եկեղեցիներ կան: Մէջերնին շատ հրաշքեր կ'ըլլան, հիւանդներ կը բուժուին, երազներ կը տեսնեն: Մէկ հոգի թուրք ռազիլ բացեր է, թրքերէն քարոզ կ'ըլլայ, լսողներու մեծամասնութիւնը իսլամ է:

Հարց.- Իսկ Թուրքիայի խորքերից իսլամ հայեր գալի՞ս են Ձեզ մօտ քրիստոնութիւն ընդունելու:

Պատ.- Գաւառներէն իսլամացած հայեր կուգան Ստամպուլ, մէկ մասը քրիստոնէութիւն կ'ընդունի, ըսելով, որ մեր հայրերը վախէն իսլամ դարձեր են, հիմա ազատ ենք, քրիստոնեայ պիտի դառնանք, միւս մասը կըսէ, որ վախէն չէ, որ իսլամ դարձած են, որովհետեւ իսլամը ճիշտ ընդուներ են: Մէկ մասն ալ Անատոլիա կապրին, իսլամացած են, կըսեն մեր գիւղը հայ է, միւս գիւղն ալ հայ է, մենք իրարու աղջիկ կուտանք, որ դուրսէն մարդ չըմտնէ մեր մէջ, եթէ կուր ըլլայ, կըսեն՝ «Կեալուրի չոճուխ»: Մէկ մասը գիտեն, որ հայ են եղեր, բայց կը վախճան բարձրաձայն ըսել, մանաւանդ, եթէ պետական ծառայութեան մէջ են, կը վախճան, որ աշխատանքէն կը հանեն:

Հարց.- Վերապատուելի, խնդրում եմ իսլամ հայերի հետ հանդիպումներ ընդունելու:

Պատ.- Արդուի՞ն գիւղերէն մայրը եւ մօտ քսան տարեկան տղան եկեղեցի եկան, մայրը ըսաւ, որ տղայիս վրայ թուղթ գրեր են, կուգեմ, որ աղօթես: Այսպէս կըլլայ, թուրքերը երբեմն հայկական եկեղեցի կուգան թուղթ ու գիրք, իրենց հիւանդներու վրան աղօթելու համար: Այդ ժամանակ հայաստանցի մի քոյր ներս մտաւ, կարծ խօսեցանք, գնաց, այդ տղան ըսաւ.

-Խո՞ջա, դուն մեր լեզուն ուրկէ՞ գիտես:

-Այս լեզուն քու լեզու՞դ է, հարցուցի ես:

-Այո՞, մեր գիւղի լեզուն է:

-Ուրեմն դո՞ւն ալ հայ ես, -ըսի ես:

-Ո՛չ, -ըսաւ, -հայ չեմ, այս մեր

ծերերու լեզուն է:

-Ձաւակս, -ըսի, -բոլոր գիւղերու մէջ թուրքերը թուրքերէն կը խօսին, ինչպէ՞ս է, որ ձեր գիւղի մէջ յատուկ լեզու կայ, ան ալ հայերէն:

Այդ ժամանակ տղան մայրիկին դարձաւ, հարցուց.

-Մայրիկ, մենք հա՞յ ենք: Մայրը ըսաւ.

-Տղա՛ս, չգիտեմ, բայց աղ մեր լեզուն է:

Թէլեփիղիոնի վրայ հաղորդումներ կըլլան կրօնական նիւթերու շուրջ, երբեմն կը մասնակցիմ: Մէկը եկաւ, ըսաւ, որ քեզի տեսայ թիվիի վրայ, արիւնս քաշեց, իմ նախնիները հայ են եղեր, քրիստոնեայ: Ըսի՝ պէտք է քրիստոնեայ դառնաս, ըսաւ՝ ինչպէ՞ս դառնամ, պետական աշխատող եմ: Պատմեց, որ ինչքան բարձր հայկական գիւղ կայ, բոլորը հայ են, հայերէն չիտեն, աղքատ են, Կ.Պոլիս չեն կորնար գալ եւ քրիստոնէութիւն ընդունիլ, իսկ հոն կը վախճան կրօնափոխուիլ:

Թուրքիան ինչո՞ւ այդպէս կը վախճայ եւ հայերու դէմ կուր կընէ, որովհետեւ գիտէ, որ կորսուած հայեր կան, կը վախճայ, որ այս մարդիկ կարթւնան:

Օր մը Ամերիկայէն եկած պատուելի Պերձ ձամպազեանին Իստանբուլ օդակայան պիտի ձամփայ դնէի, թաքսիի մէջ կը խօսէինք, շարժաւարը հարցուց.

-Դուք հա՞յ էք:

Ես ալ ըսի.

-Դուն որտեղէ՞ն գիտցար, որ մեր լեզուն հայերէն է:

Ըսաւ.

-Ես ալ հայերէն կը խօսիմ:

Ըսի.

-Ուրեմն դո՞ւն ալ հայ ես:

Ըսաւ.

-Ո՛չ, ես հայ չեմ, ես համընցի

եմ:

Ասանկ դէպքեր շատ եղած են, իմ ծանօթներս ալ շատ հանդիպած են իսլամ հայերու, մանաւանդ, համընցի հայերու: Իստանբուլի մէջ համընցի շատ կայ, մէկ մասը կուգեն իրենց պատմութիւնը գիտնալ, բայց չիտեն ուրկէ կարդալ:

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծահասակներու և մանուկներու Բարբոթաբքիք բուժում:
Գլխացաւ, վզի, մէջքի, յօզային և մկանային ցաւեր:
Ինքնաշարժի վթարի հետեւանքով պատասխան
վնասումներու բուժում:
Ձեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՓՈՒՈՆ ՓԱՓԱՔԻՆ ՎՐԱՅ

ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԹԱՄԵԱՆ
Կը Ներկայացնէ Իր Վերջին Ձուարճախօսութիւնը

ՇԱՏ ՄԻ ՍԻՐԵՐ ԱՏԵԼ ԿԱՅ...
ՇԱՏ ՄԻ ԱՏԵՐ ՍԻՐԵԼ ԿԱՅ...

Հոկտեմբեր 15
2009-էն սկսեալ ամէն
Հինգշաբթի երեկոները

ՖԵՆՏԻՍԻԱ
Շքեղ ճաշարանին մէջ
343 N. Central Avenue
Glendale, CA 91203

Ծաշ (ժամը 7-8:30) եւ
Ելոյթ (ժամը 9-իւ) \$40
Միայն Ելոյթ
(ժամը 9-իւ) \$20

Յատկապէս տեղեկութիւններու
եւ Ձեր տեղերը ապահովելու
համար հեռաձայնեցէք
Ֆենտիսիա ճաշարանը
(818) 956-7800

ՕՏԱՐՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՀԱՅԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԲԱՐԵՐԱՐԸ (ԻՐԱԿԱՆ ԴԵՊՔ)

«Հայ ազգի եկեղեցիի եւ քրիստոնէական համապետութեան նկատմամբ ունեցած մեր արժանիքներուն մէջ կայ նաեւ ուրիշ հոյակապ արժանիք մը, որ մասնաւորաբար պէտք է յիշատակուի, այն է՝ երբ ժամանակին քրիստոնէայի իշխաններն ու բանակները արշաւեցին Սուրբ երկիրը վերագրաւելու, ոչ մէկ ազգ, ոչ մէկ ժողովուրդ այնչափ շուտափոյթ եռանդով օգնութեան հասաւ մարդով, անուղով, ձիերով, խորհուրդներով, որքան ժողովուրդը:

Անոք իրենց բոլոր ուժերով ամենամեծ քաջագործութեամբ եւ հաւատարմութեամբ օգնեցին քրիստոնէաներուն՝ այդ սուրբ պատերազմին մէջ»:

Գրիգոր Գ., 14-րդ դար (Հռոմի Պապ)

«Ծառայել Հայաստանին՝ կը նշանակէ ծառայել քաղաքակրթութեան»:

Կլաստիոն

«Հայերը աշխարհի լաւագոյն մարդիկն են»:

Փիթոն Տը Թուրնֆոր (1656-1708)

«Օսմանեան կայսրութեան մէջ հայերն են ամենամեծ առեւտուր ընողները եւ միեւնոյն ժամանակ այդ գործը ամենէն աւելի հմուտութեամբ յառաջ տանողները: Անոք համբերող են, ինայտոյ ու անխոնջ են, անոնք կը ճամբորդեն դէպի Ասիա եւ Հնդկաստան, անոնք իսանութեանը եւ մարդիկ ունին ամէն տեղ: Անոնք նաեւ սեղանաւորն եր են, կապալաուու եւ փաշաներ, նաեւ ուրիշ մեծամեծ անձերու վաստահելի գործակալներ: Հայերը իսխտ են իրենց վարքուբարքի մէջ, ճշտութեամբ կը պահպանեն իրենց հաւատքի պատուիրանները, նախապաշարուածներու տէր են»:

Օլիվիէ, 18-րդ դար, Ֆրանսացի ճանապարհորդ հնդիկ գրող-մտածող

«...Միւս երկու դասակարգերն են հայերն ու յոյները, որոնք թուրքերու հետ իսառն կ'ապրին քաղաքներու եւ գիւղերու մէջ, կը զբաղին առեւտուրով եւ արհեստով: Անոնք կը հիւսեն աշխարհի ամենանուրբ եւ ամենագեղեցիկ գորգերը, նոյնպէս ունին մեծ քանակութեամբ մետաքս, ունին նշանաւոր կարմիր գոյնը որդան կարմիրէն հանուած եւ ուրիշ գոյներ, նաեւ առատութեամբ ուրիշ կտորեղէններ: Մեծ Հայաստանի նկարագրութիւնը, այս մեծ երկիր մըն է: Սկիզբը Արգինգա (Երզնկայ) կը կոչուի, ուր կը հիւսեն աշխարհի լաւագոյն բեհեզները: Այնտեղ կը գտնուին բնական աղբիւրներէն կառուցուած աշխարհի լաւագոյն բաղնիքները: Երկրի ժողովուրդը հայերն են, որոնք հպատակ են Թաթարին: Բազմաթիւ քաղաքներ եւ գիւղեր կան երկիրին մէջ»:

Մարքո Փոլո (1254-1324), իտալացի ճանապարհորդ

«Արեւելքի հետ ունեցած յաճախակի յարաբերութիւններս ինծի ներշնչած են խորունկ յարգանք հայ ազգին հանդէպ, մասնաւորաբար գանք դէպի կրօնը, առաքինութիւնը եւ բանաստեղծութիւնը այն ազգին, որոնք մեզմէ աւելի մօտ են նախնական աշխարհի օրօրոցին եւ լուսաւորութեան: Հայերը Արեւելքի գարգացած գուրգերացիներն են, անոնց պէս աշխատասէր, բծախնդիր, հանդարտ եւ կանոնաւոր»:

Ալֆոնս Տը Լամարթին, Ֆրանսացի բանաստեղծ

«Մի' խռովէք հայ ժողովուր-

դը. ան իր լեռներու բարձունքէն տեսած է հզօր Հոռովմի լեզնանները: Հայ ժողովուրդը տակաւին կ'ապրի, ո՛րք է հզօր Հոռովմը»:

Լորտ ձէյմա Պրայս, անգլիացի քաղաքագէտ

«Եթէ ինծի հարցնեն թէ ո՞րն է ցեղերու մէջ ամենացանկալին, ամենէն առաջ պիտի տամ հայ ազգի անունը»:

Էնտրու Ուայթ

«Ջարդերէն յետոյ ես կրցայ ճանչնալ մտածելու ընդունակ ու վճռակամ ցեղ մը, որ կրցած է գիտակցորէն պահել՝ իր լեզուն, իր կրօնը, իր աւանդութիւնները. մէկ խօսքով իր բարոյական անկախութիւնը, դարերու անլուր հալածանքներու ընթացքին: Արդարեւ բունի եւ անողոք ուժը չկրցաւ խորտակել զայն»:

Տընի Քոշէն

«Ես ուղղակի կը գարմանամ, թէ մարդ մը, որ ծանօթ է այս սքանչելի ժողովուրդի ողբերգական ճակատագրին, ինչպէս կրնայ խորապէս ցնցում չապրի: Անատոլիայի եւ եւրոպական Թուրքիայի հիւսիսային մզկիթներն ու գեղարուեստական արհեստագործութիւնը իր վրայ կը կրէ հայ գեղարուեստական միտքի կնիքը: Նոյնը կարելի է ըսել նաեւ թրքական թատրոնի, երաժշտութեան, ինչպէս նաեւ միւս արուեստներու եւ արհեստներու մասին: Այս քաջարի, տաղանդաւոր, մեծ մշակոյթ ունեցող փոքր ժողովուրդը իր պատմութեան ընթացքին տառապել է պատերազմներու եւ ամէն տեսակ աղէտներու պատճառով: Իսկ մեր դարաշրջանին անոր վիճակուէր է մեծագոյն դառնութիւններն ու ողբերգութիւնը...»:

Ուրիշ տեղ մը. «Հին Հայաստանը, որ տարածուած էր Տիգրիս, Եփրատ գետերու եւ Արարատի միջև, երկու աշխարհներու սահմանագիծին վտանգաւոր դիրքի վրայ կը գտնուէր: Այդ տեղերէն կ'անցնէին առեւտրական հին ճամբաները, որոնք մերձսեւեծովեան երկիրները կը կապէին Ասիայի հետ»:

Եւ հայերը, որոնց մասին Քսենոֆոն պատմիչն իր օրին ըսեր է «Խաղաղասէր, հարուստ, ասպնջական ժողովուրդ են», շատ լաւ գիտէին, թէ ինչ կը նշանակէ հզօր ու կուռասէր դրացիներ ունենալ»:

Նանսէն, նորվեկիացի քաղաքագէտ

«Կը հաւատամ, որ հայ ազգը չ'ընկճուէր այն բոլոր հալածանքներէն, որոնց ենթակայ եղած է: Ընդհակառակը, ան աւելի պիտի զօրացնէ պայքարը: Այս տեսանկիւնէն կարելի է նկատել աստուածային օրհնութիւն մը»:

Ռապինտրանաթ Թակոր, հնդիկ գրող-մտածող

«Շատերը փորձած են բարձրանալ այս լեռը (Արարատ), բայց ոչ ոք յաջողած է: Այս եպիսկոպոսը ինծի ըսաւ, թէ վանական մը կար, որ չափազանց շատ կ'ուզէր բարձրանալ, բայց հրեշտակ մը երեւաց անոր՝ հեռը բերած էր տապանի փայտեղէն մէկը, եւ ըսաւ անոր, որ այլեւս փորձ չկատարէ: Այս լեռը ինծի այնքան բարձր է թուար, որ մարդիկ չկարողանային բարձրանալ: Անոք այս լեռը Մասիս կը կոչեն: Ոչ ոք, - ըսաւ ծերունին,- պէտք է բարձրանայ Մասիսը, ան աշխարհի մայրն է»:

Ուրիշմ Ռուբրուք (1220-1293), Ֆրանսացի ճանապարհորդ

ՀԱՐՄԻԿ ԹԱԿՈՐԵԱՆ

Տարիներ առաջ մի դէպք պատահեց ինձ հետ, որն համոզեց ինձ որ բոլոր ժամանակներուց եղել են բարերարներ, բարեգործ մարդիկ, որոնք իրենցից թողել են բարի անուն եւ յիշատակ:

Իմ սիրած մարզանքը լեռնագնացութիւնն էր: Մի քանի ընկերներով որոշեցինք գնալ Կասպից ծովին կից՝ Չայուս քաղաքը եւ բարձրանալ լեռները: Ընկերներեց մէկը մեզ տեղեկացրեց, թէ այնտեղ մի գիւղ կայ, որ կոչոււմ է «Քոնդոր»: Գիւղը յայտնի է իր սքանչելի բնութեամբ եւ պտուղներով:

Գնացինք «Դարևագէ Ղազին» եւ հանրակառքով ճամբու ընկանք դէպի Չայուս: Տեղ հասնելով, մեր ընկերը թելադրեց իջնել, եւ բացատրեց որ «Քոնդոր» գիւղը այս լեռնաշղթայի միւս կողմն է: Երկու ճանապարհ կար մեզ համար: Առաջինը մեծ շրջան անելն էր, իսկ միւսը բարձրանալ սարը եւ հասնել միւս կողմին:

Ընտրեցինք երկրորդ ճանապարհը եւ սկսեցինք բարձրանալ լեռը: Արեւը անինչայն այրում էր: Շոգը անտանելի էր դարձել բոլորս համար: Լեռնագնացները գիտեն այս գաղտնիքը: Երբ բարձրանում ես սարերը, քեզ թուում է վերելքը վերջանում է եւ դու հասնել ես գագաթին, բայց այդպէս չէ, եւ դու ստիպուած ես նորից քայլել:

Ի վերջոյ հասանք սարի գագաթին: Մեզ թուաց, թէ պիտի գարիվար իջնենք եւ հասնենք գիւղին: Բայց մեր դիմաց բացուեց մի չոր եւ տափակ դաշտ: Չգիտէինք ի՞նչ անել. շարունակե՞լ ճանապարհը, թէ՞ վերադառնալ: Որոշեցինք շարունակել: Շոգը գնալով աւելի աստուկանում եւ անտանելի էր դառնում: Ծարաւից մեր լեզուները չորացել էինք ու խեղդում էին մեզ:

Յանկարծ ընկերներից մէկը

«Հայաստանի այս մասին մէջ ես ամենէն առաջ գացի Քալինդրա քաղաքը՝ սիրով եւ ջանասիրութեամբ իրագործելու այն առաջադրանքը, որու համար դուք գիտադրեցիք Հայաստան, քանի որ այս քաղաքը լաւագոյն կերպով կրնայ ծառայել մեր նպատակին, եւ մօտ է մեր սահմանին: Այս քաղաքը տեղադրուած է Տաւրոսի լեռներու ստորոտին, այնտեղ, ուր Եփրատը կը բաժնուի եւ արեւմուտքէն կը նայի Մեծ Տաւրոս լեռան (Արնոս եւ Արտոս) գագաթներուն: Այս գագաթները այնչափ բարձր են, որ կը թուի թէ երկնքին պիտի դպչի, եւ ողջ աշխարհի մէջ երկրի որեւիցէ հաստուած այս լեռան գագաթի բարձրութեան չի հասնիր, եւ արեւու ճառագայթները առաւօտները միշտ կ'իյնան անոր արեւելեան կողմի վրայ չորս ժամ շարունակ, եւ քանի որ կազմուած է ճերմակ գոյնի քարերէ, կը շողշողայ իր ամբողջ ճոխութեամբ, այստեղի հայերու համար նոյն գերը ունի, ինչպէս պայծառ լուսնաշողը հաւատքի մէջ, եւ իր հակայական բարձրութեամբ այն ուղիղ գիծով չորս մղոն բարձրութեամբ կը հասնի ամպի ծայրին»:

Լէոնարտո Տա Վինչի (1452-1519), մեծահռչակ իտալացի նկարիչ, գիտնական

«Քրիստոնէութիւնը Հայաստան մուտք գործեց հին շրջանին եւ հրաշալի լեզուին նուիրաբերեց իւրաքայտուկ այբուբեն, անոր հետ՝ Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը

կանչեց, որ հեռու մի տնակ էր երեւում: Մտածեցինք թերեւս տեսիլք է: Բայց երբ մօտեցանք, ի գարմանս բոլորի, դա իրապէս մի փոքր տնակ էր, կառուցուած այդ ամայի եւ անծայրածիր դաշտում:

Երբ ներս մտանք, տեսանք որ տնակի յատակը ծածկուած է խոտով ու դարմանով, եւ ամենազարմանալին այն էր, որ պատերի տակ շարուած էին կաւէ փոքրիկ կճուճներ, կուժեր, որոնք լիքն էին մաքուր ջրով: Ազահաբար վերցրեցինք կճուճները ու որքան կարող էին խմեցինք...»

Տնակի պատերը հաստ լինելով, թոյլ չէին տալիս որ շոգը ազդի ներսում գտնուողներին: Բաւական հանգստանալուց յետոյ, շարունակեցինք մեր ճանապարհը եւ հասանք «Քոնդոր» գիւղը: Տեղացիները մեզ սիրոյ ընդունեցին եւ առաջնորդեցին գիւղապետի բնակարանը:

Երբ տեղադրուեցինք ու մի քիչ հանգստացանք, հետաքրքրուեցինք առեղծուած թուացող տնակի եւ ջրով լեցուն կճուճների մասին: Գիւղապետը պատմեց հետեւեալը.

«Տարիներ առաջ, Ահմադ աղա անունով մի մարդ ունէր մեծ ու պտղատու այգի: Իր 2 տարեկան թոռան հետ մի օր վերադառնում է գիւղ, իր հաշուով կարճ ճանապարհ է ընտրում: Շոգի ու արեւի պատճառով, թոռնիկը ծարաւից տանջուած ու մահանում է: Պապիկը խոցուած սրտով հենց այդ վայրում թաղում է իր սիրասուն թոռնիկին ու վերադառնում է գիւղ: Շատ չանցած ընկնում է անկողին եւ մահուանից առաջ կտակում է որ իր թոռան թաղուած վայրում տնակ կառուցել, միջում ջրով լիքը կուժեր եւ կճուճներ շարել ու շաքաթ մէկ անգամ կուժերը լեցնել, որ անցորդները օգտուեն այդ հով սենեակից եւ ջրից: Հարազատները իրականացնում են Ահմադ աղայի կտակը:

Երանի այս բարեգործութիւնը օրինակ դառնայ մեզ բոլորիս...

Եւ հայոց պատմութիւնը «:

Եոհան Հերտէր (1744-1803), գերմանացի փիլիսոփայ

«Քրիստոնէայ միւս ժողովուրդի, հայերու մօտ, կը գերիշխէ իւրայատուկ առեւտրական ոգի, աւելի ճիշդ ըսելով, անոք կը զբաղին ապրանք արտադրութեամբ՝ քաղաքում կտրած են Զինաստանի սահմանը մինչ եւ Գուրխիայի Քորսօ հրուանդանը: Այդ կը վկայէ աշխատասէր եւ խելօք ժողովուրդի յատուկ ծագման մասին, որ հիւսիսէն արեւելք, հարաւէն արեւմուտք գրեթէ ամբողջ Հին Աշխարհը կ'անցնի եւ կը գտնէ ջերմ ընդունելութիւն բոլոր ժողովուրդներու մօտ: Այդ կ'ապացուցէ անոնց գերազանց բնաւորութիւնը»:

Էմանուէլ Քանտ (1724-1804), գերմանացի փիլիսոփայ

«Կ'ըսեն, որ հայերը Արեւելքի մէջ նոյնն են, ինչ որ շուէտացիները Արեւմուտքի մէջ, աւելի արդար կ'ըլլար գանոնք համեմատել հոլանդացիներու հետ, անոնց մէջ կը նկատուի նոյն յարատեւ, բայց հանգիստ գործունէութիւնը, հարստութիւն ձեռք բերելու նոյն ձգտումը, նոյն արհամարհանքը դէպի արտաքին փայլը: Բայց անոնց յառաջդիմութիւնները, որ կատարուած են անդորրութեան մէջ, այնչափ են Եւրոպային, ուր չեն հասնիր անոնց գիրքերը եւ պարբերական հրատարակութիւնները»:

Էտուար Տելլորիէ (1807-1881), Ֆրանսացի հայագէտ

ՑԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

ՍԵՆՏԻՆԱԿ (ՍԵՆՏՈ) ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆԻ վաղաժամ մահուան տխուր առթիվ մեր խորագրային ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, ի մասնաւորի ծնողքին՝ Տէր եւ Տիկ. Սարգիս եւ Անահիտ Պալապանեաններուն, Տէր եւ Տիկ. Ընկ. Գէորգ եւ Պերճուհի Մարգարեաններուն, Տէր եւ Տիկ. Ընկ. Պօղոս եւ Արփի Մարգարեաններուն, Տիկ. Ժանէթ Մարգարեանին, Տէր եւ Տիկ. Վարդան եւ Վարդուհի Լերանեաններուն (Նիւ Եորք) եւ Տիկ. Մակի Իլանճեանին:
Հ.Մ.Մ.Ի ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՑԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

ՆՈՒՊԱՐ ԶՕՐՊԱՃԵԱՆԻ մահուան առթիվ մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, մասնաւորաբար տէր եւ տիկ. Աւօ եւ Ալին Մակարեաններուն:
«Մասիս»

ՑԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

ՄԻԼԻԱ ՊԻԹԱՐԻ մահուան առթիվ (Լիբանան) Հ.Մ.Մ.ի Տիկնանց Միութեան վարչութիւնը իր խորագրային ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, մասնաւորաբար տէր եւ տիկ. Ընկ. Թադէոս եւ Նորա Քէօրօլլեաններուն:
Առ այդ Տիկնանցը \$100 կը նուիրէ «Մասիս» ֆոնտին:

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄ

Ընկ. ՆՈՐԱՅՐ ԽԱԶՍՏՈՒՐԵԱՆ եւ Ընկ. ԺԻՐԱՅՐ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ վերջերս վիրաբուժական յաջող գործողութեանց ենթարկուած են:
Շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք մեր ընկերներուն:
«ԱՐՍԷՆ ԿԻՏՈՒՐ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

REQUEST FOR PROPOSALS (RFP #7524)

WIRELESS CAMERA SURVEILLANCE SYSTEM

The Housing Authority of the City of Los Angeles invites proposals from qualified vendors to provide a fully developed wireless camera surveillance systems. Copy of the RFP may be obtained beginning November 9, 2009 via www.hacla.org/ps website or call (213) 252-5405 or 252-1832. Proposals will be accepted until 2:00 P.M., on December 9, 2009
11/19, 11/26/09
CNS-1732867#
MASSIS WEEKLY

INVITATION FOR BIDS (IFB) NO. 1687

THE RESTORATION OF EXISTING TWELVE (12) UNITS OF APARTMENTS AT RANCHO SAN PEDRO AND NICKERSON GARDENS

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for The Restoration Of Existing Twelve (12) Units Of Apartments At Rancho San Pedro And Nickerson Gardens Housing Developments located at 103-117 W. Santa Cruz Street, San Pedro, CA 90731 and 1360-1366 One Hundred Fourteenth Street, Los Angeles, CA 90059. Copies of the IFB may be obtained at the HACLA's General Services Department, 2600 Wilshire Boulevard, Suite 3100, Los Angeles, CA 90057. Copies of the IFB may also be downloaded from the internet at www.HACLA.org/cgs. Bids will be accepted at the same location until 2:00 p.m. (local time), November 30, 2009.
11/12, 11/19/09
CNS-1726814#
MASSIS WEEKLY

INVITATION FOR BIDS (IFB) NO. 1682

THE RE-ROOFING OF TWELVE (12) BUILDINGS AT PUEBLO DEL RIO

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for The Re-Roofing of twelve (12) buildings at Pueblo Del Rio Housing Development located at 1801 East 53rd Street, Los Angeles, CA 90058. Copies of the IFB may be obtained at the HACLA's General Services Department, 2600 Wilshire Boulevard, Suite 3100, Los Angeles, CA 90057. Copies of the IFB may also be downloaded from the internet at www.HACLA.org/cgs. Bids will be accepted at the same location until 2:00 p.m. (local time), December 4, 2009.

INVITATION FOR BIDS (IFB) No. 1683

THE REPAIR OF ELEVEN (11) FIRE DAMAGE UNITS AT IMPERIAL COURTS AND NICKERSON GARDENS HOUSING DEVELOPMENT.

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for the The Repair of eleven (11) Fire Damage Units at Imperial Courts Housing Development located at 11541 Croesus Ave., Los Angeles, CA 90059 and Nickerson Gardens Housing Development located at 1590 114th Street, Los Angeles, CA 90059. Copies of the IFB may be obtained at the HACLA's General Services Department, 2600 Wilshire Boulevard, Suite 3100, Los Angeles, CA 90057. Copies of the IFB may also be downloaded from the internet at www.HACLA.org/cgs. Bids will be accepted at the same location until 2:00 p.m. (local time), December 4, 2009.
11/12, 11/19/09
CNS-1728798#
MASSIS WEEKLY

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ՀԵՌՈՒՍԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՍՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

CHARTER CABLE 280-ՐԴ ԿԱՅԱՆ (ԿԼԵՆՏԷՅԼ, ՊԵՐՊԵՆՔ, ԼԱ ՔՐԷՍԷՆԹԱ) GLOABCAST SATELLITE

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՍԸ 10:00-11:00

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ

ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ

Ամէն Կիրակի երեկոյեան

ժամը 10:00-ից 12:30

Կլէնտէյլի 280-րդ կայանից

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

PALM SPRINGS ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳՆԱՅՈՂ ԶԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, քենիսի խաղաղաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝
(818) 246-0125

Վարձման գներն են՝

Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax : -----

ArmenienInfo.net

News. Informationen. Kommentare.

1 2 t h l n t e r n a t i o n a l

Armenia Fund

Teleton 2009

November 26, 2009 Thanksgiving Day

OUR SHUSHI

OUR SHUSHI
TELETHON 2009

©2009-Armenia Fund, Teleton 2009 official Logo

KSCI CHANNEL 18 8am-8pm PST

Check your local TV listings or

Call **1-800-888-8897** • *Coast-to-coast live broadcast* • Webcast www.armeniasfund.org

Image by Google, Design by Elna Boudou